

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN
SOPIMUSSARJA
ULKOAVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2004

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä kesäkuuta 2004

N:o 89—90

SISÄLLYS

N:o		Sivu
89	Laki elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	1327
90	Tasavallan presidentin asetus elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen voimaansaattamisesta sekä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	1328

N:o 89

(Suomen säädöskokoelman n:o 1346/2003)

Laki

elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2003

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Roomassa 3 päivänä marraskuuta 2001 tehdyn elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

HE 148/2003
MmVM 5/2003
EV 99/2003

N:o 90

(Suomen säädöskokoelman n:o 554/2004)

Tasavallan presidentin asetus

elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen voimaansaattamisesta sekä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty maa- ja metsätalousministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Roomassa 3 päivänä marraskuuta 2001 tehty elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevan kansainvälinen sopimus, jonka eduskunta on hyväksynyt 9 päivänä joulukuuta 2003 ja jonka tasavallan presidentti on hyväksynyt 30 päivänä joulukuuta 2003 ja jonka hyväksymistä koskeva asiakirja on tallennettu Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) huostaan 31 päivänä maaliskuuta 2004, tulee voimaan 29 päivänä kesäkuuta 2004.

2 §

Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2004

geenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta 30 päivänä joulukuuta 2003 annettu laki (1346/2003) tulee voimaan 29 päivänä kesäkuuta 2004.

3 §

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4 §

Tämä asetus tulee voimaan 29 päivänä kesäkuuta 2004.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Juha Korkeaoja*

(Suomennos)

ELINTARVIKKEIDEN JA MAATALOUDEN KASVIGEEENIVAROJA KOSKEVA KANSAINVÄLINEN SOPIMUS

JOHDANTO

Sopimuspuolet, jotka

ovat vakuuttuneita elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen erikoislousteesta sekä niiden erityisominaisuuksista ja ongelmista, jotka edellyttävät erityisratkaisuja,

ovat huolestuneita näiden varojen jatkuvasta köyhtymisestä,

tiedostavat, että kaikki maat ovat huolissaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroista, sillä ne ovat erittäin riippuvaisia muualta tulevista elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroista,

tiedostavat, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelu, kartoittaminen, kerääminen, kuvaaminen, arviointi ja dokumentointi ovat keskeinen edellytys maailman elintarvikeeturvaa koskevan Rooman julistuksen ja maailman ravintotilannetta käsitelleen huippukokouksen hyväksymän ohjelman tavoitteiden saavuttamiselle ja maatalouden kehittämiselle kestäväällä tavalla nykyisiä ja tulevia sukupolvia varten ja että on pikaisesti vahvistettava kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden valmiuksia näihin toimiin,

toteavat, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestäväää käyttöä koskeva maailman kasvigeenivaraohjelma (Global Plan of Action,

INTERNATIONAL TREATY ON PLANT GENETIC RESOURCES FOR FOOD AND AGRICULTURE

PREAMBLE

The Contracting Parties,

Convinced of the special nature of plant genetic resources for food and agriculture, their distinctive features and problems needing distinctive solutions;

Alarmed by the continuing erosion of these resources;

Cognizant that plant genetic resources for food and agriculture are a common concern of all countries, in that all countries depend very largely on plant genetic resources for food and agriculture that originated elsewhere;

Acknowledging that the conservation, exploration, collection, characterization, evaluation and documentation of plant genetic resources for food and agriculture are essential in meeting the goals of the Rome Declaration on World Food Security and the World Food Summit Plan of Action and for sustainable agricultural development for this and future generations, and that the capacity of developing countries and countries with economies in transition to undertake such tasks needs urgently to be reinforced;

Noting that the Global Plan of Action for the Conservation and Sustainable Use of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture is an internationally agreed frame-

GPA) on kansainvälisesti hyväksytty viitekehys tällaisille toimille,

tiedostavat lisäksi, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat ovat raaka-aine, jota ilman viljelykasvien perintöaineksen parantaminen joko maanviljelijöiden valintojen kautta tai perinteisten kasvinjalostusmenetelmien tai modernin biotekniikan avulla ei ole mahdollista, ja että niillä on ratkaiseva merkitys sopeuduttaessa ympäristön ennalta arvaamattomiin muutoksiin ja ihmisten uusiin tarpeisiin,

vahvistavat, että perustan viljelijöiden oikeuksille muodostavat maailman kaikkien alueiden, erityisesti kasvigeenivarojen alkuperä- ja monimuotoisuusalueiden viljelijöiden aiemmat, nykyiset ja tulevat toimet kasvigeenivarojen suojelemiseksi, parantamiseksi ja käyttöön saattamiseksi,

vahvistavat myös, että tässä sopimuksessa tunnustetut oikeudet säilyttää, käyttää, vaihtaa ja myydä tilan omaa siementä ja muuta lisäysaineistoa sekä osallistua elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen käyttöä koskevaan päätöksentekoon ja niiden käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukaiseen ja tasapuoliseen jakamiseen ovat viljelijöiden oikeuksien toteutumisen ja kansallisen ja kansainvälisen edistämisen kannalta olennaisia,

katsovat, että tämän sopimuksen ja muiden sen kannalta merkityksellisten sopimusten olisi täydennettävä toisiaan siten, että ne yhdessä edistävät kestävää maataloutta ja elintarviketurvaa,

vahvistavat, että tämän sopimuksen määräyksiä ei pidä tulkita siten, että ne vaikuttavat mitenkään muista kansainvälisistä sopimuksista johtuviin sopimuspuolten oikeuksiin ja velvoitteisiin,

toteavat, että edellä olevalla kappaleella ei ole tarkoitus luoda hierarkiaa tämän sopimuksen ja muiden kansainvälisten sopimusten välille,

tiedostavat, että elintarvikkeiden ja maa-

work for such activities;

Acknowledging further that plant genetic resources for food and agriculture are the raw material indispensable for crop genetic improvement, whether by means of farmers' selection, classical plant breeding or modern biotechnologies, and are essential in adapting to unpredictable environmental changes and future human needs;

Affirming that the past, present and future contributions of farmers in all regions of the world, particularly those in centres of origin and diversity, in conserving, improving and making available these resources, is the basis of Farmers' Rights;

Affirming also that the rights recognized in this Treaty to save, use, exchange and sell farm-saved seed and other propagating material, and to participate in decision-making regarding, and in the fair and equitable sharing of the benefits arising from, the use of plant genetic resources for food and agriculture, are fundamental to the realization of Farmers' Rights, as well as the promotion of Farmers' Rights at national and international levels;

Recognizing that this Treaty and other international agreements relevant to this Treaty should be mutually supportive with a view to sustainable agriculture and food security;

Affirming that nothing in this Treaty shall be interpreted as implying in any way a change in the rights and obligations of the Contracting Parties under other international agreements;

Understanding that the above recital is not intended to create a hierarchy between this Treaty and other international agreements;

Aware that questions regarding the man-

talouden kasvigeenivarojen hallintaa koskevat kysymykset liittyvät sekä maatalouden, ympäristön että kaupan alaan, ja ovat vakuuttuneita siitä, että näiden alojen välillä olisi oltava synergiaa,

tiedostavat olevansa vastuussa menneille ja tuleville sukupolville elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen monimuotoisuuden säilymisestä maailmassa,

katsovat, että vaikka valtioilla on täysivaltaiset oikeudet elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroihinsa, ne voivat hyötyä vastavuoroisesti sellaisen tehokkaan monenvälisen järjestelmän perustamisesta, joka helpottaa sovittujen kasvigeenivarojen saatavuutta sekä kasvigeenivarojen käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakamista, ja

haluavat tehdä kansainvälisen sopimuksen Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön, jäljempänä FAO, puitteissa FAO:n perussäännön XIV artiklan mukaisesti,

ovat sopineet seuraavasta:

I OSA

Johdanto

1 artikla

Tavoitteet

1.1 Tämän sopimuksen tavoitteena on elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelu ja kestävä käyttö sekä niiden käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako sopusoinnussa biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen kanssa kestävä maatalouden ja elintarviketurvan saavuttamiseksi.

1.2 Nämä tavoitteet saavutetaan kytkeällä tämä sopimus kiinteästi YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestöön sekä biologista

agement of plant genetic resources for food and agriculture are at the meeting point between agriculture, the environment and commerce, and convinced that there should be synergy among these sectors;

Aware of their responsibility to past and future generations to conserve the World's diversity of plant genetic resources for food and agriculture;

Recognizing that, in the exercise of their sovereign rights over their plant genetic resources for food and agriculture, states may mutually benefit from the creation of an effective multilateral system for facilitated access to a negotiated selection of these resources and for the fair and equitable sharing of the benefits arising from their use; and

Desiring to conclude an international agreement within the framework of the Food and Agriculture Organization of the United Nations, hereinafter referred to as FAO, under Article XIV of the FAO Constitution;

Have agreed as follows:

PART I

Introduction

Article 1

Objectives

1.1 The objectives of this Treaty are the conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture and the fair and equitable sharing of the benefits arising out of their use, in harmony with the Convention on Biological Diversity, for sustainable agriculture and food security.

1.2 These objectives will be attained by closely linking this Treaty to the Food and Agriculture Organization of the United Na-

monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen.

2 artikla

Määritelmät

Jäljempänä olevilla käsitteillä on tässä sopimuksessa tässä artiklassa määritelty merkitys. Määritelmät eivät kata hyödykkeillä käytävää kansainvälistä kauppaa;

"*in situ* -suojelulla" tarkoitetaan ekosysteemien ja luontaisten elinympäristöjen suojelua sekä lajien elinkykyisten populaatioiden säilyttämistä ja elvyttämistä niiden luonnollisessa ympäristössä ja viljelykasvilajien osalta siinä ympäristössä, jossa ne ovat kehittäneet erityisominaisuutensa,

"*ex situ* -suojelulla" tarkoitetaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua muussa kuin niiden luonnollisessa ympäristössä,

"elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroilla" tarkoitetaan kasviperäistä geneettistä materiaalia, joka on tai saattaa olla elintarvikkeiden ja maatalouden kannalta arvokasta,

"geneettisellä materiaalilla" tarkoitetaan kasviperäistä ainesta, myös kasvullista lisääs- ja monistusaineistoa, joka sisältää toiminnallisia perintökijöitä,

"lajikkeella" tarkoitetaan yhteen ainoaan alimpaan tunnettuun kasvitieteelliseen taksoniin kuuluvaa kasviryhmää, joka voidaan määritellä erityis- ja muiden geneettisten ominaisuuksiensa toistettavan ilmenemisen perusteella,

"*ex situ* -kokoelmalla" tarkoitetaan kokoomaa, jossa elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja säilytetään muussa kuin luontaisessa elinympäristössään,

"alkuperäkeskuksella" tarkoitetaan maantieteellistä aluetta, jossa viljelty tai luon-

tions and to the Convention on Biological Diversity.

Article 2

Use of terms

For the purpose of this Treaty, the following terms shall have the meanings hereunder assigned to them. These definitions are not intended to cover trade in commodities:

"*In situ* conservation" means the conservation of ecosystems and natural habitats and the maintenance and recovery of viable populations of species in their natural surroundings and, in the case of domesticated or cultivated plant species, in the surroundings where they have developed their distinctive properties.

"*Ex situ* conservation" means the conservation of plant genetic resources for food and agriculture outside their natural habitat.

"Plant genetic resources for food and agriculture" means any genetic material of plant origin of actual or potential value for food and agriculture.

"Genetic material" means any material of plant origin, including reproductive and vegetative propagating material, containing functional units of heredity.

"Variety" means a plant grouping, within a single botanical taxon of the lowest known rank, defined by the reproducible expression of its distinguishing and other genetic characteristics.

"*Ex situ* collection" means a collection of plant genetic resources for food and agriculture maintained outside their natural habitat.

"Centre of origin" means a geographical area where a plant species, either domesti-

nonvarainen kasvilaji on ensi kerran kehittänyt erityisominaisuutensa,

"viljelykasvien monimuotoisuuskeskussella" tarkoitetaan maantieteellistä aluetta, jolla *in situ* -olosuhteissa kasvavien viljelylajien geneettinen monimuotoisuus on runsasta.

3 artikla

Soveltamisala

Tämä sopimus koskee elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja.

II OSA

Yleiset määräykset

4 artikla

Yleiset velvoitteet

Kukin sopimuspuoli varmistaa, että sen lait, määräykset ja menettelyt ovat tämän sopimuksen velvoitteiden mukaisia.

5 artikla

Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelu, kartoitus, kerääminen, kuvaaminen, arviointi ja dokumentointi

5.1 Kukin sopimuspuoli edistää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja tarvittaessa yhteistyössä muiden sopimuspuolten kanssa yhtenäistä lähestymistapaa elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen kartoittamisessa, suojelussa ja kestävässä käytössä sekä erityisesti ja soveltuvin osin:

a) kartoittaa ja inventoi elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat ottaen huomioon nykyisiin populaatioihin sisältyvän muuntelun määrän, mukaan lukien

cated or wild, first developed its distinctive properties.

"Centre of crop diversity" means a geographic area containing a high level of genetic diversity for crop species in *in situ* conditions.

Article 3

Scope

This Treaty relates to plant genetic resources for food and agriculture.

PART II

General provisions

Article 4

General Obligations

Each Contracting Party shall ensure the conformity of its laws, regulations and procedures with its obligations as provided in this Treaty.

Article 5

Conservation, Exploration, Collection, Characterization, Evaluation and Documentation of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture

5.1 Each Contracting Party shall, subject to national legislation, and in cooperation with other Contracting Parties where appropriate, promote an integrated approach to the exploration, conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture and shall in particular, as appropriate:

(a) Survey and inventory plant genetic resources for food and agriculture, taking into account the status and degree of variation in existing populations, including those that

mahdollisesti hyödylliset kasvigeenivarat, sekä arvioi mahdollisuuksien mukaan niihin kohdistuvat uhat;

b) edistää elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen keräämistä sekä uhanalaisiin tai mahdollisesti hyödyllisiin kasvigeenivariin liittyvän oleellisen tiedon keräämistä;

c) kannustaa tai tukee silloin kun perusteltua maanviljelijöiden ja paikallisten yhteisöjen toimia omien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojensa ylläpitämiseksi ja suojelemiseksi tilalla;

d) edistää viljelykasvilajien villien sukulaislajien ja luonnonvaraisten lajien *in situ*-suojelua elintarviketuotantoa varten myös suojelualueilla tukemalla muun muassa alkuperäiskansojen ja paikallisten yhteisöjen toimia;

e) toimii yhteistyössä edistääkseen sellaisen tehokkaan ja kestävä *ex situ*-suojelujärjestelmän kehittämistä, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon riittävän dokumentoinnin, kuvaamisen, ennallistamisen ja arvioinnin tarve, sekä edistää tässä tarvittavan teknologian kehittämistä ja siirtoa elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen kestävä käytön parantamiseksi; sekä

f) valvoo elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarakokoelmien elinvoimaisuuden sekä niihin sisältyvän muuntelun määrän ja perimän alkuperäisenä säilymistä.

5.2 Sopimuspuolet toteuttavat tarvittaessa toimenpiteitä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja uhkaavien vaarojen vähentämiseksi tai, jos mahdollista, niiden poistamiseksi.

6 artikla

Kasvigeenivarojen kestävä käyttö

6.1 Sopimuspuolet laativat ja soveltavat tarkoituksenmukaisia toimintalinjoja ja oi-

are of potential use and, as feasible, assess any threats to them;

(b) Promote the collection of plant genetic resources for food and agriculture and relevant associated information on those plant genetic resources that are under threat or are of potential use;

(c) Promote or support, as appropriate, farmers and local communities' efforts to manage and conserve on-farm their plant genetic resources for food and agriculture;

(d) Promote *in situ* conservation of wild crop relatives and wild plants for food production, including in protected areas, by supporting, inter alia, the efforts of indigenous and local communities;

(e) Cooperate to promote the development of an efficient and sustainable system of *ex situ* conservation, giving due attention to the need for adequate documentation, characterization, regeneration and evaluation, and promote the development and transfer of appropriate technologies for this purpose with a view to improving the sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture;

(f) Monitor the maintenance of the viability, degree of variation, and the genetic integrity of collections of plant genetic resources for food and agriculture.

5.2 The Contracting Parties shall, as appropriate, take steps to minimize or, if possible, eliminate threats to plant genetic resources for food and agriculture.

Article 6

Sustainable Use of Plant Genetic Resources

6.1 The Contracting Parties shall develop and maintain appropriate policy and legal

keudellisia ohjauskeinoja, jotka edistävät elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen kestävää käyttöä.

6.2 Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen kestävä käyttö voi sisältää seuraavia toimenpiteitä:

a) sellaisen oikeudenmukaisen maatalouspolitiikan noudattaminen, joka soveltuvin osin edistää maatalouden biologisen monimuotoisuuden ja muiden luonnonvarojen kestävää käyttöä suosivien erilaisten viljelymenetelmien kehittämistä ja ylläpitoa;

b) sellaisen tutkimuksen tehostaminen, joka lisää ja säilyttää biologista monimuotoisuutta maksimoimalla lajien sisäistä ja lajien välistä muuntelua viljelijöiden hyödyksi, erityisesti niiden viljelijöiden hyödyksi, jotka kehittävät ja käyttävät omia lajikkeitaan ja noudattavat ekologisia periaatteita maaperän hedelmällisyyden ylläpidossa sekä tautien, rikkakasvien ja tuholaisten torjunnassa;

c) sellaisten kasvinjalostustoimenpiteiden tarkoituksenmukainen edistäminen, jotka yhdessä viljelijöiden osallistumisen kanssa, erityisesti kehitysmaissa, parantavat valmiutta kehittää erilaisiin sosiaalisiin, taloudellisiin ja ekologisiin olosuhteisiin, muun muassa reuna-alueille sopeutuvia lajikkeita;

d) viljelykasvien geeniperustan laajentaminen ja maanviljelijöiden käytettävissä olevan geneettisen materiaalin monimuotoisuuden lisääminen;

e) paikallisten tai paikallisiin olosuhteisiin sopeutuneiden viljelykasvien, lajikkeiden ja vähän käytettyjen lajien käytön lisäämisen edistäminen tarpeen mukaan;

f) viljelykasvilajien ja lajikkeiden ja lajien monimuotoisuuden laajemman hyödyntämisen tarkoituksenmukainen tukeminen tilalla tapahtuvassa viljelykasvien ylläpidossa, suojelussa ja kestävässä käytössä ja vahvojen yhteyksien luominen kasvinjalostukseen ja maatalouden kehittämiseen viljelykasvien haavoittuvuuden ja geneettisen köyhtymisen vähentämiseksi sekä kestävän

measures that promote the sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture.

6.2 The sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture may include such measures as:

(a) pursuing fair agricultural policies that promote, as appropriate, the development and maintenance of diverse farming systems that enhance the sustainable use of agricultural biological diversity and other natural resources;

(b) strengthening research which enhances and conserves biological diversity by maximizing intra- and inter-specific variation for the benefit of farmers, especially those who generate and use their own varieties and apply ecological principles in maintaining soil fertility and in combating diseases, weeds and pests;

(c) promoting, as appropriate, plant breeding efforts which, with the participation of farmers, particularly in developing countries, strengthen the capacity to develop varieties particularly adapted to social, economic and ecological conditions, including in marginal areas;

(d) broadening the genetic base of crops and increasing the range of genetic diversity available to farmers;

(e) promoting, as appropriate, the expanded use of local and locally adapted crops, varieties and underutilized species;

(f) supporting, as appropriate, the wider use of diversity of varieties and species in on-farm management, conservation and sustainable use of crops and creating strong links to plant breeding and agricultural development in order to reduce crop vulnerability and genetic erosion, and promote increased world food production compatible with sustainable development; and

kehityksen mukaisen elintarviketuotannon lisääminen maailmanlaajuisesti; sekä

g) jalostusstrategioiden sekä lajikkeiden markkinoille laskemista ja siemenkauppaa koskevien säädösten tarkastelu ja tarvittaessa tarkistaminen.

7 artikla

Kansalliset sitoumukset ja kansainvälinen yhteistyö

7.1 Kukin sopimuspuoli sisällyttää soveltuvin osin maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskeviin toimintalinjoihinsa ja ohjelmiinsa 5 ja 6 artiklassa tarkoitetut toimet ja toimii yhteistyössä muiden sopimuspuolten kanssa joko suoraan tai FAO:n ja muiden toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelun ja kestävän käytön alalla.

7.2 Kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on erityisesti:

a) luoda tai vahvistaa kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden valmiuksia suojella ja käyttää kestävästi elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja;

b) tehostaa kansainvälisiä toimia, joiden tarkoituksena on edistää suojelua, arviointia, dokumentointia, perimän kehittämistä, kasvinjalostusta, siementen lisäystä sekä IV osan mukaisesti elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen ja niihin liittyvän tiedon ja teknologian jakamista, saatavuutta ja vaihtoa;

c) ylläpitää ja lujittaa V osassa tarkoitettuja hallinnollisia järjestelyjä; sekä

d) panna täytäntöön 18 artiklan mukainen rahoitussuunnitelma.

(g) reviewing, and, as appropriate, adjusting breeding strategies and regulations concerning variety release and seed distribution.

Article 7

National Commitments and International Cooperation

7.1 Each Contracting Party shall, as appropriate, integrate into its agriculture and rural development policies and programmes, activities referred to in Articles 5 and 6, and cooperate with other Contracting Parties, directly or through FAO and other relevant international organizations, in the conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture.

7.2 International cooperation shall, in particular, be directed to:

(a) establishing or strengthening the capabilities of developing countries and countries with economies in transition with respect to conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture;

(b) enhancing international activities to promote conservation, evaluation, documentation, genetic enhancement, plant breeding, seed multiplication; and sharing, providing access to, and exchanging, in conformity with Part IV, plant genetic resources for food and agriculture and appropriate information and technology;

(c) maintaining and strengthening the institutional arrangements provided for in Part V; and

(d) implement the funding strategy of Article 18.

8 artikla

Tekninen apu

Sopimuspuolet sopivat edistävänsä teknisen avun antamista erityisesti niille sopimuspuolille, jotka ovat kehitysmaita tai siirtymätalousmaita, joko kahdensivälisesti tai soveltuvien kansainvälisten järjestöjen välityksellä tämän sopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi.

Article 8

Technical Assistance

The Contracting Parties agree to promote the provision of technical assistance to Contracting Parties, especially those that are developing countries or countries with economies in transition, either bilaterally or through the appropriate international organizations, with the objective of facilitating the implementation of this Treaty.

III OSA

Viljelijöiden oikeudet

9 artikla

Viljelijöiden oikeudet

9.1 Sopimuspuolet ovat tietoisia siitä suunnattomasta työstä, jonka alkuperäiskansat ja paikalliset yhteisöt sekä viljelijät kaikkialla maailmassa, erityisesti alueilla, joilla sijaitsee viljelykasvien alkuperä- ja monimuotoisuuskeskuksia, ovat tehneet ja tekevät nyt ja vastaisuudessa koko maailman elintarvike- ja maataloustuotannon perustan muodostavien kasvigeenivarojen suojelemiseksi ja hyödyntämiseksi.

9.2 Sopimuspuolet sopivat, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen koskevien maanviljelijöiden oikeuksien toteuttaminen kuuluu kansallisille hallituksille. Kunkin sopimuspuolen olisi tarpeidensa ja painopistealueidensa mukaan soveltuvin osin ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti toteutettava toimenpiteitä maanviljelijöiden oikeuksien suojaamiseksi ja edistämiseksi. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa:

a) elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen kannalta merkityksellisen perinteisen tiedon suojaaminen;

b) oikeus osallistua tasapuolisesti elintar-

PART III

Farmers' rights

Article 9

Farmers' Rights

9.1 The Contracting Parties recognize the enormous contribution that the local and indigenous communities and farmers of all regions of the world, particularly those in the centres of origin and crop diversity, have made and will continue to make for the conservation and development of plant genetic resources which constitute the basis of food and agriculture production throughout the world.

9.2 The Contracting Parties agree that the responsibility for realizing Farmers' Rights, as they relate to plant genetic resources for food and agriculture, rests with national governments. In accordance with their needs and priorities, each Contracting Party should, as appropriate, and subject to its national legislation, take measures to protect and promote Farmers' Rights, including:

(a) protection of traditional knowledge relevant to plant genetic resources for food and agriculture;

(b) the right to equitably participate in

vikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen käytöstä koituvien hyötyjen jakamiseen; sekä

c) oikeus osallistua elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestäväää käyttöä koskevaan kansalliseen päätöksentekoon.

9.3 Tämän artiklan ei tulkita rajoittavan viljelijöiden oikeuksia säilyttää, käyttää, vaihtaa ja myydä tilan omaa siementä tai lisäysaineistoa kansallisen lainsäädännön mukaisesti ja soveltuvin osin.

IV OSA

Saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskeva monenvälinen järjestelmä

10 artikla

Saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskeva monenvälinen järjestelmä

10.1 Sopimuspuolet hyväksyvät keskinäisissä suhteissaan valtioiden täysivaltaiset oikeudet niiden omiin elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroihin ja sen, että näiden varojen saatavuutta koskeva päätäntävalta on kansallisilla hallituksilla ja että niihin sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.

10.2 Täysivaltaisia oikeuksia käyttäen sopimuspuolet sopivat perustavansa tehokkaan, toimivan ja avoimen monenvälisen järjestelmän helpottamaan sekä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen saatavuutta että niiden käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa, tavoitteena vastavuoroinen täydentävyys ja vahvistaminen.

11 artikla

Monenvälisen järjestelmän soveltamisala

11.1 Tämän sopimuksen 1 artiklan mu-

sharing benefits arising from the utilization of plant genetic resources for food and agriculture; and

(c) the right to participate in making decisions, at the national level, on matters related to the conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture.

9.3 Nothing in this Article shall be interpreted to limit any rights that farmers have to save, use, exchange and sell farm-saved seed/propagating material, subject to national law and as appropriate.

PART IV

The multilateral system of access and benefit-sharing

Article 10

Multilateral System of Access and Benefit-sharing

10.1 In their relationships with other States, the Contracting Parties recognize the sovereign rights of States over their own plant genetic resources for food and agriculture, including that the authority to determine access to those resources rests with national governments and is subject to national legislation.

10.2 In the exercise of their sovereign rights, the Contracting Parties agree to establish a multilateral system, which is efficient, effective, and transparent, both to facilitate access to plant genetic resources for food and agriculture, and to share, in a fair and equitable way, the benefits arising from the utilization of these resources, on a complementary and mutually reinforcing basis.

Article 11

Coverage of the Multilateral System

11.1 In furtherance of the objectives of

kaisen, elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestäväää käyttöä ja näiden varojen käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi monenvälistä järjestelmää sovelletaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivariihin, jotka on mainittu elintarvike-turvaan ja keskinäiseen riippuvuuteen pe-rustuvassa liitteessä I.

11.2 Tämän sopimuksen 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua monenvälistä järjes-telmää sovelletaan kaikkiin liitteessä I mai-nittuihin elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivariihin, joita sopimuspuolet hallinnoivat ja valvovat ja jotka ovat julki- sessa omistuksessa. Jotta järjestelmä olisi mahdollisimman kattava, sopimuspuolet kehottavat kaikkia muita liitteessä I mainit-tujen elintarvikkeiden ja maatalouden kas- vigeenivarojen haltijoita sisällyttämään nä- mä geenivarat monenväliseen järjestelmään.

11.3 Sopimuspuolet sopivat lisäksi toteut- tavansa tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä kannustaakseen toimivaltansa piiriin kuulu- via luonnollisia henkilöitä ja oikeushenki- löitä, jotka ovat liitteessä I mainittujen elin- tarvikkeiden ja maatalouden kasvigeeniva- rojen haltijoita, sisällyttämään tällaiset gee- nivarat monenväliseen järjestelmään.

11.4 Kahden vuoden kuluessa sopimuk- sen voimaantulosta hallintoneuvosto arvioi, miten 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi- geenivarojen sisällyttäminen monenväliseen järjestelmään on edistynyt. Tämän arvioin- nin jälkeen hallintoneuvosto päättää, jatke- taanko saatavuuden helpottamista sellaisten 11 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen luon- nollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden osalta, jotka eivät ole sisällyttäneet kyseisiä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi- geenivarojaan monenväliseen järjestelmään, vai toteuttaako se muita tarkoituksenmukai- siksi katsomiaan toimenpiteitä.

11.5 Monenvälistä järjestelmää sovelle- taan 15 artiklan 1 kohdan a alakohdan mu-

conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture and the fair and equitable sharing of bene- fits arising out of their use, as stated in Art- icle 1, the Multilateral System shall cover the plant genetic resources for food and ag- riculture listed in Annex I, established ac- cording to criteria of food security and in- terdependence.

11.2 The Multilateral System, as identi- fied in Article 11.1, shall include all plant genetic resources for food and agriculture listed in Annex I that are under the man- agement and control of the Contracting Par- ties and in the public domain. With a view to achieving the fullest possible coverage of the Multilateral System, the Contracting Parties invite all other holders of the plant genetic resources for food and agriculture listed in Annex I to include these plant ge- netic resources for food and agriculture in the Multilateral System.

11.3 Contracting Parties also agree to take appropriate measures to encourage natural and legal persons within their jurisdiction who hold plant genetic resources for food and agriculture listed in Annex I to include such plant genetic resources for food and agriculture in the Multilateral System.

11.4 Within two years of the entry into force of the Treaty, the Governing Body shall assess the progress in including the plant genetic resources for food and agricul- ture referred to in paragraph 11.3 in the Multilateral System. Following this assess- ment, the Governing Body shall decide whether access shall continue to be facili- tated to those natural and legal persons re- ferred to in paragraph 11.3 that have not in- cluded these plant genetic resources for food and agriculture in the Multilateral Sys- tem, or take such other measures as it deems appropriate.

11.5 The Multilateral System shall also include the plant genetic resources for food

kaisesti myös sellaisiin liitteessä I mainittuihin elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroihin, joita säilytetään kansainvälisen maataloustutkimuksen neuvoo-antavan ryhmän (CGIAR) kansainvälisten maataloustutkimuskeskusten *ex situ* -kokoelmissa, sekä 15 artiklan 5 kohdan mukaisesti muissa kansainvälisissä laitoksissa säilytettäviin varoihin.

12 artikla

Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen saatavuuden helpottaminen monenvälisessä järjestelmässä

12.1 Sopimuspuolet sopivat, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen saatavuuden helpottaminen 11 artiklassa määritellyssä monenvälisessä järjestelmässä toteutetaan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

12.2 Sopimuspuolet sopivat toteuttavansa lainsäädännöllisiä tai muita tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen saatavuuden turvaamiseksi muille sopimuspuolille monenvälisestä järjestelmästä. Tämän mukaisesti helpotettu saatavuus myönnetään myös kaikkien sopimuspuolten toimivallan piiriin kuuluville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille 11 artiklan 4 kohdan määräykset huomioon ottaen.

12.3 Helpotettu saatavuus myönnetään seuraavin edellytyksin:

a) Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen saatavuutta helpotetaan vain elintarvikkeiden ja maatalouden alan tutkimusta, jalostusta ja koulutusta koskevia säilytys- ja käyttötarkoituksia varten edellyttäen, että varoja ei käytetä kemian tai lääke-teollisuudessa ja/tai muussa teollisuudessa, joka ei liity elintarvikkeisiin tai rehuihin. Jos kyseessä ovat useita tarkoituksia varten viljellyt kasvit (elintarvike- ja muu käyttö), niiden merkitys elintarviketurvan kannalta ratkaisee, sisällytetäänkö ne monenväliseen järjestelmään ja helpotetun saatavuuden piiriin.

and agriculture listed in Annex I and held in the *ex situ* collections of the International Agricultural Research Centres of the Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR), as provided in Article 15.1a, and in other international institutions, in accordance with Article 15.5.

Article 12

Facilitated access to plant genetic resources for food and agriculture within the Multilateral System

12.1 The Contracting Parties agree that facilitated access to plant genetic resources for food and agriculture under the Multilateral System, as defined in Article 11, shall be in accordance with the provisions of this Treaty.

12.2 The Contracting Parties agree to take the necessary legal or other appropriate measures to provide such access to other Contracting Parties through the Multilateral System. To this effect, such access shall also be provided to legal and natural persons under the jurisdiction of any Contracting Party, subject to the provisions of Article 11.4.

12.3 Such access shall be provided in accordance with the conditions below:

(a) Access shall be provided solely for the purpose of utilization and conservation for research, breeding and training for food and agriculture, provided that such purpose does not include chemical, pharmaceutical and/or other non-food/feed industrial uses. In the case of multiple-use crops (food and non-food), their importance for food security should be the determinant for their inclusion in the Multilateral System and availability for facilitated access.

b) Saatavuus myönnetään nopeasti ilman tarvetta jäljittää yksittäisiä vastaanotettuja eriä ja vastikkeetta tai enintään sellaista maksua vastaan, joka vastaa aiheutuneita vähimmäiskuluja.

c) Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen ohella pidetään saatavilla kaikki niihin liittyvät, käytettävissä olevat tunnistetiedot ja, jollei sovellettavasta lainsäädännöstä muuta johdu, kaikki muut niistä saatavissa olevat julkiset, kuvaavat tiedot.

d) Vastaanottajan ei tule vaatia monenvälisestä järjestelmästä saamalleen kasvi-geenivaralle henkisen omaisuuden tai muun oikeuden suojaa, joka rajoittaa näiden kasvi-geenivarojen tai niiden geneettisten osien tai komponenttien helpotettua saatavuutta, sellaisina kuin ne on toimitettu monenvälisestä järjestelmästä.

e) Kehitteillä olevaa elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivaroja sisältävää materiaalia, myös viljelijöiden kehittämää materiaalia, voi kehittämisen kestäessä saada vain kehittäjän luvalla.

f) Henkisen tai muun omaisuuden oikeuksien suojattujen elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen saatavuus myönnetään sovellettavien kansainvälisten sopimusten ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

g) Ne, jotka ovat vastaanottaneet elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivaroja monenvälisestä järjestelmästä ja säilyttävät niitä, pitävät varat monenvälisen järjestelmän käytettävissä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

h) Sopimuspuolet sopivat, että *in situ*-olosuhteissa esiintyvien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen saatavuus myönnetään kansallisen lainsäädännön mukaisesti tai sellaisen puuttuessa hallintoneuvoston vahvistamien sääntöjen mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän ar-

(b) Access shall be accorded expeditiously, without the need to track individual accessions and free of charge, or, when a fee is charged, it shall not exceed the minimal cost involved;

(c) All available passport data and, subject to applicable law, any other associated available non-confidential descriptive information, shall be made available with the plant genetic resources for food and agriculture provided;

(d) Recipients shall not claim any intellectual property or other rights that limit the facilitated access to the plant genetic resources for food and agriculture, or their genetic parts or components, in the form received from the Multilateral System;

(e) Access to plant genetic resources for food and agriculture under development, including material being developed by farmers, shall be at the discretion of its developer, during the period of its development;

(f) Access to plant genetic resources for food and agriculture protected by intellectual and other property rights shall be consistent with relevant international agreements, and with relevant national laws;

(g) Plant genetic resources for food and agriculture accessed under the Multilateral System and conserved shall continue to be made available to the Multilateral System by the recipients of those plant genetic resources for food and agriculture, under the terms of this Treaty; and

(h) Without prejudice to the other provisions under this Article, the Contracting Parties agree that access to plant genetic resources for food and agriculture found in *in situ* conditions will be provided according to national legislation or, in the absence of such legislation, in accordance with such

tiklan muiden määräysten soveltamista.

12.4 Helpotettu saatavuus myönnetään edellä olevien 12 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti noudattaen sellaista määrämuotoista materiaalin siirtosopimusta, jonka hallintoneuvosto on hyväksynyt ja joka sisältää 12 artiklan 3 kohdan a, d ja g alakohdan määräykset ja hyötyjen jakamista koskevat 13 artiklan 2 kohdan d alakohdan ii alakohdan määräykset sekä muut tämän sopimuksen asianmukaiset määräykset. Sopimukseen sisältyy lisäksi määräys, jonka mukaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen vastaanottajan on edellytettävä, että siirtosopimuksen ehdot koskevat sekä näiden kasvigeenivarojen siirtoa toiselle henkilölle tai yksikölle että kaikkia kyseisten elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen myöhempiä siirtoja.

12.5 Sopimuspuolet varmistavat, että niiden oikeusjärjestelmä mahdollistaa kanteen nostamisen materiaalin siirtosopimusta koskevissa riidoissa sovellettavien toimivaltuuksien säännösten mukaisesti, ja toteavat, että materiaalin siirtosopimukset velvoittavat yksinomaan niiden osapuolia.

12.6 Sopimuspuolet sopivat, että onnettomuuksista johtuvissa hätätilanteissa myönnetään asianmukaisten elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen helpotettu saatavuus monenvälisestä järjestelmästä tavoitteena maatalousjärjestelmien kunnostamisen tukeminen yhteistyössä avustustoimintaa koordinoivien tahojen kanssa.

13 artikla

Hyötyjen jakaminen monenvälisessä järjestelmässä

13.1 Sopimuspuolet katsovat, että monenväliseen järjestelmään kuuluvien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen helpotettu saatavuus on itsessään monenvälisen järjestelmän huomattava etu, ja sopivat, että siitä koituvat hyödyt jaetaan

standards as may be set by the Governing Body.

12.4 To this effect, facilitated access, in accordance with Articles 12.2 and 12.3 above, shall be provided pursuant to a standard material transfer agreement (MTA), which shall be adopted by the Governing Body and contain the provisions of Articles 12.3a, d and g, as well as the benefit-sharing provisions set forth in Article 13.2d(ii) and other relevant provisions of this Treaty, and the provision that the recipient of the plant genetic resources for food and agriculture shall require that the conditions of the MTA shall apply to the transfer of plant genetic resources for food and agriculture to another person or entity, as well as to any subsequent transfers of those plant genetic resources for food and agriculture.

12.5 Contracting Parties shall ensure that an opportunity to seek recourse is available, consistent with applicable jurisdictional requirements, under their legal systems, in case of contractual disputes arising under such MTAs, recognizing that obligations arising under such MTAs rest exclusively with the parties to those MTAs.

12.6 In emergency disaster situations, the Contracting Parties agree to provide facilitated access to appropriate plant genetic resources for food and agriculture in the Multilateral System for the purpose of contributing to the re-establishment of agricultural systems, in cooperation with disaster relief co-ordinators.

Article 13

Benefit-sharing in the Multilateral System

13.1 The Contracting Parties recognize that facilitated access to plant genetic resources for food and agriculture which are included in the Multilateral System constitutes itself a major benefit of the Multilateral System and agree that benefits accruing

oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti tämän artiklan määräysten mukaisesti.

13.2 Sopimuspuolet sopivat, että monenvälisen järjestelmän puitteissa tapahtuvasta elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen kaupallisesta ja muusta hyödyntämisestä koituvat hyödyt jaetaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti seuraavia keinoja käyttäen: tietojen vaihto, teknologian saatavuus ja siirto, valmiuksien vahvistaminen, kaupallisesta hyödyntämisestä koituvien hyötyjen jakaminen, ottaen huomioon säännöllisesti tarkistettavaan maailman kasvigeenivaraohjelmaan sisältyvät ensisijaiset toimet ja hallintoneuvoston ohjeet.

a) Tietojen vaihto

Sopimuspuolet sopivat pitävänsä saatavilla tiedot, jotka käsittävät muun muassa monenväliseen järjestelmään sisältyviin elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroihin liittyvät luettelot ja inventaarit, tiedot teknologiasta, teknisten, tieteellisten ja sosioekonomisten tutkimusten tulokset, mukaan lukien kuvaukset, arvioinnit ja käyttö. Nämä tiedot pidetään saatavilla kansallisten valmiuksien ja sovellettavan lainsäädännön mukaisesti elleivät ne ole luottamuksellisia. Tiedot ovat kaikkien tämän sopimuksen sopimuspuolten saatavissa 17 artiklassa tarkoitettun tietojärjestelmän välityksellä.

b) Teknologian siirto ja saatavuus

i) Sopimuspuolet sitoutuvat mahdollistamaan ja/tai helpottamaan monenväliseen järjestelmään sisältyvien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojeluun, kuvaamiseen, arviointiin ja käyttöön liittyvän teknologian saatavuutta. Sopimuspuolet myöntävät, että eräitä tekniikoita voi siirtää vain geneettisen materiaalin välityksellä, ja mahdollistavat ja/tai helpottavat siksi monenväliseen järjestelmään sisältyvien tällaisten tekniikoiden ja geneettisen materiaalin saatavuutta sekä monenväliseen järjes-

therefrom shall be shared fairly and equitably in accordance with the provisions of this Article.

13.2 The Contracting Parties agree that benefits arising from the use, including commercial, of plant genetic resources for food and agriculture under the Multilateral System shall be shared fairly and equitably through the following mechanisms: the exchange of information, access to and transfer of technology, capacity-building, and the sharing of the benefits arising from commercialization, taking into account the priority activity areas in the rolling Global Plan of Action, under the guidance of the Governing Body:

(a) Exchange of information:

The Contracting Parties agree to make available information which shall, inter alia, encompass catalogues and inventories, information on technologies, results of technical, scientific and socio-economic research, including characterization, evaluation and utilization, regarding those plant genetic resources for food and agriculture under the Multilateral System. Such information shall be made available, where non-confidential, subject to applicable law and in accordance with national capabilities. Such information shall be made available to all Contracting Parties to this Treaty through the information system, provided for in Article 17.

(b) Access to and transfer of technology

(i) The Contracting Parties undertake to provide and/or facilitate access to technologies for the conservation, characterization, evaluation and use of plant genetic resources for food and agriculture which are under the Multilateral System. Recognizing that some technologies can only be transferred through genetic material, the Contracting Parties shall provide and/or facilitate access to such technologies and genetic material which is under the Multilateral System and to improved varieties and ge-

telmään sisältyvien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen hyödyntämisen avulla syntyneiden parempien lajikkeiden ja geneettisen materiaalin saatavuutta 12 artiklan määräysten mukaisesti. Teknologian, parempien lajikkeiden ja geneettisen materiaalin saatavuus mahdollistetaan ja/tai sitä helpotetaan ottaen huomioon sovellettava omistusoikeutta ja saatavuutta koskeva lainsäädäntö sekä kansalliset valmiudet.

ii) Teknologian saatavuus ja siirto mahdollistetaan erityisesti kehitysmailla ja siirtymätalouksilla erilaisilla toimilla, joita ovat esimerkiksi elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen hyödyntämistä käsittelevien viljelykasvikohtaisten työryhmien perustaminen, ylläpitäminen ja niihin osallistuminen, kaikenlainen yhteistyö tutkimus- ja kehitystyössä sekä saatuun materiaaliin liittyvissä kaupallisissa hankkeissa, henkilöresurssien kehittäminen sekä tutkimusedellytysten tehokas saatavuus.

iii) Edellä i) ja ii) alakohdassa mainitun teknologian, mukaan lukien omaisuutta koskevin oikeuksin suojattu teknologia, saatavuutta ja siirtoa tämän sopimuksen sopimuspuolina oleville kehitysmailla, etenkin vähiten kehittyneille ja siirtymätalouksilla, mahdollistetaan ja/tai helpotetaan oikeudenmukaisin ja edullisin ehdoin etenkin, jos teknologia toimitetaan säilytystarkoituksia tai kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden ja siirtymätalouksien maanviljelijöitä varten, ja, jos asiasta keskinäisesti sovitaan, ilman täyttä vastiketta ja etuoikeutetusti muun muassa monenväliseen järjestelmään liittyvän, tutkimusta ja kehitystä koskevan yhteistyön puitteissa. Mainittu saatavuus ja siirto järjestetään ehdoin, joilla turvataan henkistä omaisuutta koskevien oikeuksien asianmukainen ja tehokas kunnioittaminen ja suoja.

c) Valmiuksien vahvistaminen

Ottaen huomioon kehitysmaiden ja siirtymätalouksien tarpeet, joita ilmentää

netic material developed through the use of plant genetic resources for food and agriculture under the Multilateral System, in conformity with the provisions of Article 12. Access to these technologies, improved varieties and genetic material shall be provided and/or facilitated, while respecting applicable property rights and access laws, and in accordance with national capabilities.

(ii) Access to and transfer of technology to countries, especially to developing countries and countries with economies in transition, shall be carried out through a set of measures, such as the establishment and maintenance of, and participation in, crop-based thematic groups on utilization of plant genetic resources for food and agriculture, all types of partnership in research and development and in commercial joint ventures relating to the material received, human resource development, and effective access to research facilities.

(iii) Access to and transfer of technology as referred to in (i) and (ii) above, including that protected by intellectual property rights, to developing countries that are Contracting Parties, in particular least developed countries, and countries with economies in transition, shall be provided and/or facilitated under fair and most favourable terms, in particular in the case of technologies for use in conservation as well as technologies for the benefit of farmers in developing countries, especially in least developed countries, and countries with economies in transition, including on concessional and preferential terms where mutually agreed, inter alia, through partnerships in research and development under the Multilateral System. Such access and transfer shall be provided on terms which recognize and are consistent with the adequate and effective protection of intellectual property rights.

(c) Capacity-building

Taking into account the needs of developing countries and countries with economies

elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevien valmiuksien vahvistamisen painottaminen niiden monenväliseen järjestelmään sisältyviä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevissa suunnitelmissa ja ohjelmissa, jos sellaisia on, sopimuspuolet sopivat asettavansa etusijalle i) elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestävää käyttöä koskevien tieteellisten ja teknisten koulutusohjelmien perustamisen ja/tai vahvistamisen, ii) elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojeluun ja kestävään käyttöön liittyvien edellytysten kehittämisen ja vahvistamisen erityisesti kehitysmaissa ja siirtymätalousmaissa sekä iii) tieteellisen tutkimuksen, jota harjoitetaan mieluiten ja mahdollisuuksien mukaan kehitysmaissa ja siirtymätalousmaissa, yhteistyössä kyseisen maan laitosten kanssa, sekä niiden valmiuksien vahvistamisen, joita tarvitaan tällaisten tutkimusten tekemiseen aloilla, joilla ne ovat tarpeen.

d) Kaupallisesta hyödyntämisestä koituvien taloudellisten ja muiden hyötyjen jakaminen

i) Sopimuspuolet sopivat toteuttavansa toimenpiteitä monenvälisen järjestelmän puitteissa kaupallisesta hyödyntämisestä koituvien hyötyjen jakamiseksi kytkemällä yksityisen ja julkisen sektorin, myös kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden yksityisen sektorin, tässä artiklassa tarkoitettuihin toimiin tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskevien kumppanuuksien ja yhteistyön avulla.

ii) Sopimuspuolet sopivat, että 12 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun vakimuotoisen materiaalin siirtosopimuksen on sisällettävä vaatimus, että tuotetta, joka on elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivara ja joka sisältää vastaanottajan monenvälisestä järjestelmästä saamaa materiaalia, kaupallisesti hyödyntävän vastaanottajan on maksettava 19 artiklan 3 kohdan f alakohdassa tarkoitettuun järjestelmään oikeudenmukainen osuus tämän tuotteen kaupallisesta hyödyntämisestä saadusta tuotosta ellei tuo-

in transition, as expressed through the priority they accord to building capacity in plant genetic resources for food and agriculture in their plans and programmes, when in place, in respect of those plant genetic resources for food and agriculture covered by the Multilateral System, the Contracting Parties agree to give priority to (i) establishing and/or strengthening programmes for scientific and technical education and training in conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture, (ii) developing and strengthening facilities for conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture, in particular in developing countries, and countries with economies in transition, and (iii) carrying out scientific research preferably, and where possible, in developing countries and countries with economies in transition, in cooperation with institutions of such countries, and developing capacity for such research in fields where they are needed.

(d) Sharing of monetary and other benefits of commercialization

(i) The Contracting Parties agree, under the Multilateral System, to take measures in order to achieve commercial benefit-sharing, through the involvement of the private and public sectors in activities identified under this Article, through partnerships and collaboration, including with the private sector in developing countries and countries with economies in transition, in research and technology development;

(ii) The Contracting Parties agree that the standard Material Transfer Agreement referred to in Article 12.4 shall include a requirement that a recipient who commercializes a product that is a plant genetic resource for food and agriculture and that incorporates material accessed from the Multilateral System, shall pay to the mechanism referred to in Article 19.3f, an equitable share of the benefits arising from the commercialization of that product, except whenever such a product is available with-

te ole rajoituksetta muiden vastaanottajien käytettävissä tutkimus- ja jalostustarkoituksia varten, jolloin tuotetta kaupallisesti hyödyntävää vastaanottajaa kehoitetaan maksamaan kyseinen osuus järjestelmään.

Hallintoneuvosto päättää ensimmäisessä kokouksessaan maksun määrästä, muodosta ja tavasta kaupallisten käytäntöjen mukaisesti. Hallintoneuvosto voi päättää, että tuotteita kaupallisesti hyödyntävien, eri ryhmiin kuuluvien vastaanottajien maksamat määrät ovat eri suuruisia ja se voi myös päättää, että on tarpeen vapauttaa näistä maksuista kehitysmaiden ja siirtymätalouksmaiden pienviljelijät. Hallintoneuvosto voi toisinaan myös tarkistaa maksumääriä, jotta hyötyjen jakaminen tapahtuisi oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti; se voi myös viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta arvioida, onko materiaalin siirtosopimukseen sisältyvää, pakollista maksua koskevaa määräystä sovellettava myös silloin, kun kaupallisesti hyödynnetyt tuotteet ovat rajoituksetta muiden käytettävissä tutkimus- ja jalostustarkoituksia varten.

13.3 Sopimuspuolet sopivat, että monenvälisen järjestelmän puitteissa jaettavien, elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen käytöstä koituvien hyötyjen olisi ensi sijassa ohjautettava suoraan ja epäsuorasti kaikkien maiden ja etenkin kehitysmaiden ja siirtymätalouksmaiden maanviljelijöille, jotka suojelevat ja käyttävät kestäväällä tavalla elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivaroja.

13.4 Hallintoneuvosto harkitsee ensimmäisessä kokouksessaan, mitä toimintalinjaa ja valintaperusteita 18 artiklan mukaisen rahoitus suunnitelman puitteissa noudatetaan erityistuen myöntämiseksi elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen suojeeluun niissä kehitysmaissa ja siirtymätalouksmaissa, jotka vaikuttavat merkittävästi monenväliseen järjestelmään sisältyvien elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivarojen monimuotoisuuteen ja/tai joilla on erityistarpeita.

out restriction to others for further research and breeding, in which case the recipient who commercializes shall be encouraged to make such payment.

The Governing Body shall, at its first meeting, determine the level, form and manner of the payment, in line with commercial practice. The Governing Body may decide to establish different levels of payment for various categories of recipients who commercialize such products; it may also decide on the need to exempt from such payments small farmers in developing countries and in countries with economies in transition. The Governing Body may, from time to time, review the levels of payment with a view to achieving fair and equitable sharing of benefits, and it may also assess, within a period of five years from the entry into force of this Treaty, whether the mandatory payment requirement in the MTA shall apply also in cases where such commercialized products are available without restriction to others for further research and breeding.

13.3 The Contracting Parties agree that benefits arising from the use of plant genetic resources for food and agriculture that are shared under the Multilateral System should flow primarily, directly and indirectly, to farmers in all countries, especially in developing countries, and countries with economies in transition, who conserve and sustainably utilize plant genetic resources for food and agriculture.

13.4 The Governing Body shall, at its first meeting, consider relevant policy and criteria for specific assistance under the agreed funding strategy established under Article 18 for the conservation of plant genetic resources for food and agriculture in developing countries, and countries with economies in transition whose contribution to the diversity of plant genetic resources for food and agriculture in the Multilateral System is significant and/or which have special needs.

13.5 Sopimuspuolet myöntävät, että kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden edellytykset toteuttaa täysimääräisesti maailman kasvigeenivaraohjelmaa riippuvat suuressa määrin tämän artiklan ja 18 artiklan mukaisen rahoitus suunnitelman tosiasiallisesta noudattamisesta.

13.6 Sopimuspuolet harkitsevat sellaisen strategian yksityiskohtia, jonka avulla elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroista hyötyvä elintarviketeollisuus maksaisi vapaaehtoisesti osan saamastaan hyödyistä suorituksina monenväliseen järjestelmään.

V OSA

Sopimusta täydentävät järjestelyt

14 artikla

Maailman kasvigeenivaraohjelma

Sopimuspuolet katsovat, että elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestävää käyttöä koskeva maailman kasvigeenivaraohjelma (Global Plan of Action, GPA) on tämän sopimuksen kannalta merkittävä ja että niiden olisi edistettävä sen tehokasta täytäntöönpanoa erityisesti kansallisten toimien ja soveltuvin osin kansainvälisen yhteistyön avulla luodakseen yhdenmukaiset puitteet etenkin valmiuksien vahvistamiselle, teknologian siirrolle ja tietojen vaihdolle, ottaen huomioon 13 artiklan määräykset.

15 artikla

Kansainvälisen maataloustutkimuksen neuvoo-antavan ryhmän kansainvälisten maataloustutkimuskeskusten ja muiden kansainvälisten laitosten hallussa olevat elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen ex situ -kokoelmat

15.1 Sopimuspuolet katsovat, että kansainvälisen maataloustutkimuksen neuvoo-

13.5 The Contracting Parties recognize that the ability to fully implement the Global Plan of Action, in particular of developing countries and countries with economies in transition, will depend largely upon the effective implementation of this Article and of the funding strategy as provided in Article 18.

13.6 The Contracting Parties shall consider modalities of a strategy of voluntary benefit-sharing contributions whereby Food Processing Industries that benefit from plant genetic resources for food and agriculture shall contribute to the Multilateral System.

PART V

Supporting components

Article 14

Global Plan of Action

Recognizing that the rolling Global Plan of Action for the Conservation and Sustainable Use of Parties should promote its effective implementation, including through national actions and, as appropriate Plant Genetic Resources for Food and Agriculture is important to this Treaty, Contracting, international cooperation to provide a coherent framework, inter alia, for capacity-building, technology transfer and exchange of information, taking into account the provisions of Article 13.

Article 15

Ex Situ Collections of Plant Genetic Resources for Food and Agriculture held by the International Agricultural Research Centres of the Consultative Group on International Agricultural Research and other International Institutions

15.1 The Contracting Parties recognize the importance to this Treaty of the *ex situ*

antavan ryhmän (CGIAR) kansainvälisten maataloustutkimuskeskusten (IARC) haltuun uskotut elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen *ex situ* -kokoelmat ovat tämän sopimuksen kannalta merkittäviä. Sopimuspuolet kehottavat IARC:itä tekemään hallintoneuvoston kanssa *ex situ* -kokoelmia koskevia sopimuksia seuraavien ehtojen mukaisesti:

a) Tämän sopimuksen liitteessä I mainitut, IARC:iden hallussa olevat elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat pidetään saatavilla tämän sopimuksen IV osan määräysten mukaisesti.

b) Muut kuin tämän sopimuksen liitteessä I mainitut, ennen sen voimaantuloa kerätyt elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat, jotka ovat IARC:iden hallussa, pidetään saatavilla sen materiaalin siirtosopimuksen määräysten mukaisesti, joka on tällä hetkellä voimassa IARC:iden ja FAO:n välisten sopimusten nojalla. Materiaalin siirtosopimusta muutetaan hallintoneuvoston päätöksellä viimeistään sen toisessa sääntömääräisessä kokouksessa IARC:itä kuullen tämän sopimuksen määräysten ja etenkin 12 ja 13 artiklan sekä seuraavien ehtojen mukaisesti:

i) IARC:t ilmoittavat tekemistään materiaalin siirtosopimuksista hallintoneuvostolle määrääjain noudattaen hallintoneuvoston laatimaa aikataulua;

ii) sopimuspuolet saavat pyynnöstä ilman materiaalin siirtosopimusta näytteitä niiden alueelta *in situ* -lähteistä kerätyistä elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroista;

iii) edellä mainitun materiaalin siirtosopimuksen mukaisesti koituvat hyödyt, jotka ohjataan 19 artiklan 3 kohdan f alakohdassa mainittuun järjestelmään, käytetään ensi sijassa kyseisten elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojeluun ja kestävään käyttöön etenkin kehitysmaiden ja siirtymätalousmaiden ja varsinkin moni-

collections of plant genetic resources for food and agriculture held in trust by the International Agricultural Research Centres (IARCs) of the Consultative Group on International Agricultural Research (CGIAR). The Contracting Parties call upon the IARCs to sign agreements with the Governing Body with regard to such *ex situ* collections, in accordance with the following terms and conditions:

(a) Plant genetic resources for food and agriculture listed in Annex I of this Treaty and held by the IARCs shall be made available in accordance with the provisions set out in Part IV of this Treaty.

(b) Plant genetic resources for food and agriculture other than those listed in Annex I of this Treaty and collected before its entry into force that are held by IARCs shall be made available in accordance with the provisions of the MTA currently in use pursuant to agreements between the IARCs and the FAO. This MTA shall be amended by the Governing Body no later than its second regular session, in consultation with the IARCs, in accordance with the relevant provisions of this Treaty, especially Articles 12 and 13, and under the following conditions:

(i) The IARCs shall periodically inform the Governing Body about the MTAs entered into, according to a schedule to be established by the Governing Body;

(ii) The Contracting Parties in whose territory the plant genetic resources for food and agriculture were collected from *in situ* conditions shall be provided with samples of such plant genetic resources for food and agriculture on demand, without any MTA;

(iii) Benefits arising under the above MTA that accrue to the mechanism mentioned in Article 19.3f shall be applied, in particular, to the conservation and sustainable use of the plant genetic resources for food and agriculture in question, particularly in national and regional programmes in developing countries and countries with

muotoisuuskeskusten ja vähiten kehittyneiden maiden kansallisissa ja alueellisissa ohjelmissa; sekä

iv) IARC:t toteuttavat mahdollisuuksiensa mukaan asianmukaisia toimenpiteitä noudattaakseen jatkuvasti materiaalin siirtosopimusten ehtoja ja ilmoittavat viipymättä hallintoneuvostolle tapauksista, joissa ehtoja ei noudateta.

c) IARC:t toteavat, että hallintoneuvosto on toimivaltainen antamaan niiden hallussa olevia ja tämän sopimuksen määräysten alaisia, *ex situ* -kokoelmia koskevia ohjeita.

d) Tieteelliset ja tekniset laitokset, joissa *ex situ* -kokoelmia säilytetään, pysyvät IARC:iden alaisina; IARC:t sitoutuvat valvomaan ja hallinnoimaan *ex situ* -kokoelmia kansainvälisesti hyväksytyjä sääntöjä ja etenkin FAO:n elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarakomission hyväksymiä geenipankkistandardeja noudattaen.

e) IARC:n pyynnöstä hallintoneuvoston sihteeri pyrkii antamaan asianmukaista teknistä tukea.

f) Hallintoneuvoston sihteerillä on oikeus milloin tahansa päästä laitoksiin ja tarkastaa kaikki siellä suoritettavat toimet, jotka koskevat suoraan tässä artikkelissa tarkoitettua materiaalin säilytystä ja vaihtoa.

g) Jos force majeure -syy tai muu tapahtuma estää IARC:iden hallussa olevien *ex situ* -kokoelmien moitteettoman säilytyksen tai uhkaa sitä, hallintoneuvoston sihteeri avustaa isäntämaan suostumuksella mahdollisuuksien mukaan kokoelmien evakuoimisessa tai siirtämisessä.

15.2 Sopimuspuolet sopivat myöntävänsä liitteessä I mainittujen elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen helpotetun saatavuuden monenvälisestä järjestelmästä niille IARC:ille, jotka ovat tehneet tämän sopimuksen mukaisen sopimuksen hallinto-

economies in transition, especially in centres of diversity and the least developed countries; and

(iv) The IARCs shall take appropriate measures, in accordance with their capacity, to maintain effective compliance with the conditions of the MTAs, and shall promptly inform the Governing Body of cases of non-compliance.

(c) IARCs recognize the authority of the Governing Body to provide policy guidance relating to *ex situ* collections held by them and subject to the provisions of this Treaty.

(d) The scientific and technical facilities in which such *ex situ* collections are conserved shall remain under the authority of the IARCs, which undertake to manage and administer these *ex situ* collections in accordance with internationally accepted standards, in particular the Genebank Standards as endorsed by the FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture.

(e) Upon request by an IARC, the Secretary shall endeavour to provide appropriate technical support.

(f) The Secretary shall have, at any time, right of access to the facilities, as well as right to inspect all activities performed therein directly related to the conservation and exchange of the material covered by this Article.

(g) If the orderly maintenance of these *ex situ* collections held by IARCs is impeded or threatened by whatever event, including force majeure, the Secretary, with the approval of the host country, shall assist in its evacuation or transfer, to the extent possible.

15.2 The Contracting Parties agree to provide facilitated access to plant genetic resources for food and agriculture in Annex I under the Multilateral System to IARCs of the CGIAR that have signed agreements with the Governing Body in accordance

neuvoston kanssa. Nämä IARC:t kirjataan hallintoneuvoston sihteerin hallussa olevaan luetteloon, joka on pyynnöstä sopimuspuolten saatavissa.

15.3 Muu kuin liitteessä I mainittu materiaali, jonka IARC:t vastaanottavat ja säilyttävät tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, pidetään saatavilla ehdoilla, joista on sovittu materiaalin vastaanottavan IARC:n ja kyseisten varojen alkuperämaan tai sellaisen maan välillä, joka on saanut varat biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tai muun sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

15.4 Sopimuspuolia kehoitetaan tarjoamaan keskinäisesti sovituin ehdoin hallintoneuvoston kanssa sopimuksen tehneille IARC:ille sellaisten elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen saatavuus, joita ei ole mainittu liitteessä I mutta jotka ovat tärkeitä IARC:iden ohjelmille ja toiminnalle.

15.5 Hallintoneuvosto pyrkii lisäksi tekemään sopimuksia tämän artiklan mukaisia tarkoituksia varten muiden toimivaltaisten kansainvälisten laitosten kanssa

16 artikla

Kasvigeenivaroja koskevat kansainväliset verkostot

16.1 Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevien kansainvälisten verkostojen puitteissa tehtävää yhteistyötä edistetään tai kehitetään voimassa olevia sopimuksia noudattaen ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti, jotta elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarat saadaan mahdollisimman täydellisesti katettua.

16.2 Sopimuspuolet kannustavat mahdollisuuksien mukaan kaikkia asianmukaisia alan laitoksia, mukaan lukien valtion-, yksityiset ja kansalaisjärjestöjen tutkimus-, kasvinjalostus- ja muut laitokset, ottamaan osaa kansainväliseen yhteistyöhön.

with this Treaty. Such Centres shall be included in a list held by the Secretary to be made available to the Contracting Parties on request.

15.3 The material other than that listed in Annex I, which is received and conserved by IARCs after the coming into force of this Treaty, shall be available for access on terms consistent with those mutually agreed between the IARCs that receive the material and the country of origin of such resources or the country that has acquired those resources in accordance with the Convention on Biological Diversity or other applicable law.

15.4 The Contracting Parties are encouraged to provide IARCs that have signed agreements with the Governing Body with access, on mutually agreed terms, to plant genetic resources for food and agriculture not listed in Annex I that are important to the programmes and activities of the IARCs.

15.5 The Governing Body will also seek to establish agreements for the purposes stated in this Article with other relevant international institutions.

Article 16

International Plant Genetic Resources Networks

16.1 Existing cooperation in international plant genetic resources for food and agriculture networks will be encouraged or developed on the basis of existing arrangements and consistent with the terms of this Treaty, so as to achieve as complete coverage as possible of plant genetic resources for food and agriculture.

16.2 The Contracting Parties will encourage, as appropriate, all relevant institutions, including governmental, private, non-governmental, research, breeding and other institutions, to participate in the international networks.

17 artikla

*Elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-
geenivaroja koskeva maailmanlaajuinen
tietojärjestelmä*

17.1 Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä kehittääkseen ja vahvistaakseen maailmanlaajuista tietojärjestelmää nykyisten tietojärjestelmien pohjalta elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevien tieteellisten, teknisten ja ympäristöön liittyvien tietojen vaihdon edistämiseksi, odottaen tietojen vaihdon edistävän hyötyjen jakamista saattamalla elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskeva tieto kaikkien sopimuspuolten saataville. Maailmanlaajuista tietojärjestelmää pyritään kehittämään yhteistyössä biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen tietojenvaihtokeskuksen kanssa.

17.2 Sopimuspuolet ilmoittavat elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen tehokasta ylläpitoa uhkaavasta vaarasta, jolloin on annettava varhainen varoitus geneettisen materiaalin suojelemiseksi.

17.3 Edistääkseen 14 artiklassa tarkoitettua, säännöllisesti tarkistettavan maailman kasvigeenivaraohjelman päivittämistä sopimuspuolet avustavat FAO:n elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarakomissiota tämän arvioidessa määräjain maailman elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen tilaa.

VI OSA

Rahoitusmääräykset

18 artikla

Rahavarat

18.1 Sopimuspuolet sitoutuvat toteuttamaan tämän artiklan määräysten mukaista rahoitus suunnitelmaa tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

Article 17

*The Global Information System on Plant
Genetic Resources for Food and Agriculture*

17.1 The Contracting Parties shall cooperate to develop and strengthen a global information system to facilitate the exchange of information, based on existing information systems, on scientific, technical and environmental matters related to plant genetic resources for food and agriculture, with the expectation that such exchange of information will contribute to the sharing of benefits by making information on plant genetic resources for food and agriculture available to all Contracting Parties. In developing the Global Information System, cooperation will be sought with the Clearing House Mechanism of the Convention on Biological Diversity.

17.2 Based on notification by the Contracting Parties, early warning should be provided about hazards that threaten the efficient maintenance of plant genetic resources for food and agriculture, with a view to safeguarding the material.

17.3 The Contracting Parties shall cooperate with the Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture of the FAO in its periodic reassessment of the state of the world's plant genetic resources for food and agriculture in order to facilitate the updating of the rolling Global Plan of Action referred to in Article 14.

PART VI

Financial provisions

Article 18

Financial Resources

18.1 The Contracting Parties undertake to implement a funding strategy for the implementation of this Treaty in accordance with the provisions of this Article.

18.2 Rahoitussuunnitelman tavoitteena on parantaa tämän sopimuksen mukaisten toimien toteuttamiseksi tarvittavien rahavarojen saatavuutta ja lisätä avoimuutta ja tehokkuutta niiden hankkimisessa.

18.3 Varojen suuntaamiseksi tärkeisiin toimenpiteisiin, suunnitelmiin ja ohjelmiin erityisesti kehitysmaissa ja siirtymätalousmaissa ja ottaen huomioon maailman kasvigeenivaraohjelman hallintoneuvosto asettaa määräajoin tällaista rahoitusta koskevan tavoitteen.

18.4 Rahoitussuunnitelman mukaisesti:

a) Sopimuspuolet toteuttavat tarvittavia ja asianmukaisia toimenpiteitä alan kansainvälisten järjestelmien, rahastojen ja järjestöjen hallintoneuvostoissa varmistaa, että tämän sopimuksen mukaisten suunnitelmien ja ohjelmien täytäntöönpanoa varten myönnettäville, ennakoitaville ja sovituille varoille annetaan asianmukainen etusija ja huomio.

b) Se, kuinka tehokkaasti sopimuspuolina olevat kehitysmaat ja siirtymätalousmaat panevat täytäntöön tähän sopimukseen perustuvat velvoitteensa, riippuu siitä, kuinka tehokkaasti erityisesti teollisuusmaat tosiasiallisesti myöntävät tässä artiklassa tarkoitettuja varoja. Sopimuspuolina olevat kehitysmaat ja siirtymätalousmaat asettavat omista suunnitelmistaan ja ohjelmissaan asianmukaisesti etusijalle elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja koskevien valmiuksiensa vahvistamisen.

c) Lisäksi sopimuspuolina olevat teollisuusmaat tarjoavat ja kehitysmaat ja siirtymätalousmaat käyttävät hyväkseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvää rahoitusta kahdenvälisiä, alueellisia ja monenvälisiä järjestelyjä käyttäen. Näihin järjestelyihin kuuluu 19 artiklan 3 kohdan f alakohdassa tarkoitettu järjestelmä.

d) Kukin sopimuspuoli sitoutuu kansallis-

18.2 The objectives of the funding strategy shall be to enhance the availability, transparency, efficiency and effectiveness of the provision of financial resources to implement activities under this Treaty.

18.3 In order to mobilize funding for priority activities, plans and programmes, in particular in developing countries and countries with economies in transition, and taking the Global Plan of Action into account, the Governing Body shall periodically establish a target for such funding.

18.4 Pursuant to this funding strategy:

(a) The Contracting Parties shall take the necessary and appropriate measures within the Governing Bodies of relevant international mechanisms, funds and bodies to ensure due priority and attention to the effective allocation of predictable and agreed resources for the implementation of plans and programmes under this Treaty.

(b) The extent to which Contracting Parties that are developing countries and Contracting Parties with economies in transition will effectively implement their commitments under this Treaty will depend on the effective allocation, particularly by the developed country Parties, of the resources referred to in this Article. Contracting Parties that are developing countries and Contracting Parties with economies in transition will accord due priority in their own plans and programmes to building capacity in plant genetic resources for food and agriculture.

(c) The Contracting Parties that are developed countries also provide, and Contracting Parties that are developing countries and Contracting Parties with economies in transition avail themselves of, financial resources for the implementation of this Treaty through bilateral and regional and multilateral channels. Such channels shall include the mechanism referred to in Article 19.3f.

(d) Each Contracting Party agrees to un-

ten valmiuksiensa ja taloudellisten edellytystensä mukaisesti toteuttamaan elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojelua ja kestäväää käyttöä koskevia kansallisia toimia ja myöntämään rahoitusta näille toimille. Myönnettyä rahoitusta ei käytetä tämän sopimuksen määräysten kanssa ristiriitaisiin tarkoituksiin, ei varsinkaan hyödykkeiden kansainväliseen kauppaan liittyvillä aloilla.

e) Sopimuspuolet sopivat, että 13 artiklan 2 kohdan d alakohdasta johtuvat taloudelliset hyödyt ovat osa rahoitusuunnitelmaa.

f) Sopimuspuolet, yksityinen sektori 13 artiklan määräysten mukaisesti, kansalaisjärjestöt ja muut tahot voivat myös maksaa vapaaehtoisia maksuja. Sopimuspuolet sopivat, että hallintoneuvosto harkitsee sellaisen suunnitelman yksityiskohtia, jolla pyritään edistämään näitä maksuja.

18.5 Sopimuspuolet sopivat, että etusijalle asetetaan sellaisten sovittujen suunnitelmien ja ohjelmien toteuttaminen, joista hyötyvät kehitysmaiden ja erityisesti vähiten kehittyneiden maiden ja siirtymätalousmaiden elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivaroja suojelevat ja kestäväällä tavalla käyttävät viljelijät.

dertake, and provide financial resources for national activities for the conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture in accordance with its national capabilities and financial resources. The financial resources provided shall not be used to ends inconsistent with this Treaty, in particular in areas related to international trade in commodities.;

(e) The Contracting Parties agree that the financial benefits arising from Article 13.2d are part of the funding strategy.

(f) Voluntary contributions may also be provided by Contracting Parties, the private sector, taking into account the provisions of Article 13, non-governmental organisations and other sources. The Contracting Parties agree that the Governing Body shall consider modalities of a strategy to promote such contributions;

18.5 The Contracting Parties agree that priority will be given to the implementation of agreed plans and programmes for farmers in developing countries, especially in least developed countries, and in countries with economies in transition, who conserve and sustainably utilize plant genetic resources for food and agriculture.

VII OSA

Institutionaaliset määräykset

19 artikla

Hallintoneuvosto

19.1 Tätä sopimusta varten perustetaan hallintoneuvosto, joka koostuu kaikista sopimuspuolista.

19.2 Hallintoneuvoston päätökset tehdään yksimielisesti, jollei yksittäisten asioiden osalta yksimielisesti hyväksyttyä muuta päätöksentekomenettelyä. Yksimielistä päätöstä edellytetään kuitenkin aina 23 ja 24 artiklassa tarkoitetuissa asioissa.

PART VII

Institutional provisions

Article 19

Governing Body

19.1 A Governing Body for this Treaty is hereby established, composed of all Contracting Parties.

19.2 All decisions of the Governing Body shall be taken by consensus unless by consensus another method of arriving at a decision on certain measures is reached, except that consensus shall always be required in relation to Articles 23 and 24.

19.3 Hallintoneuvoston tehtävänä on edistää tämän sopimuksen täysimääräistä täytäntöönpanoa sen tavoitteet huomioon ottaen sekä erityisesti:

a) antaa yleisiä ohjeita ja valvonnan suuntaviivoja ja hyväksyä tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja erityisesti monenvälisen järjestelmän toiminnan kannalta tarpeellisia suosituksia;

b) hyväksyä suunnitelmia ja ohjelmia tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi;

c) hyväksyä ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen täytäntöönpanoa koskeva rahoitussuunnitelma ja tarkastella sitä määräajoin 18 artiklan määräysten mukaisesti;

d) hyväksyä tätä sopimusta koskeva talousarvio;

e) suunnitella ja perustaa tarpeelliseksi katsomiaan avustavia toimielimiä edellyttäen kuitenkin, että rahoitus on saatavissa, sekä hyväksyä kyseisten toimielimien tehtävät ja kokoonpano;

f) perustaa tarvittaessa tarkoituksenmukainen järjestelmä, esimerkiksi avata sijoitustili, niiden varojen tallettamiseksi ja käyttämiseksi, joita se vastaanottaa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa varten;

g) luoda ja jatkaa yhteistyötä muiden kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin kanssa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, mukaan lukien rahoitussuunnitelmaan osallistuminen;

h) harkita ja hyväksyä tarpeen mukaan muutoksia tähän sopimukseen 23 artiklan määräysten mukaisesti;

i) harkita ja hyväksyä tarpeen mukaan muutoksia tämän sopimuksen liitteisiin 24 artiklan määräysten mukaisesti;

19.3 The functions of the Governing Body shall be to promote the full implementation of this Treaty, keeping in view its objectives, and, in particular, to:

(a) provide policy direction and guidance to monitor, and adopt such recommendations as necessary for the implementation of this Treaty and, in particular, for the operation of the Multilateral System;

(b) adopt plans and programmes for the implementation of this Treaty;

(c) adopt, at its first session, and periodically review the funding strategy for the implementation of this Treaty, in accordance with the provisions of Article 18;

(d) adopt the budget of this Treaty;

(e) consider and establish subject to the availability of necessary funds such subsidiary bodies as may be necessary, and their respective mandates and composition;

(f) establish, as needed, an appropriate mechanism, such as a Trust Account, for receiving and utilizing financial resources that will accrue to it for purposes of implementing this Treaty;

(g) establish and maintain cooperation with other relevant international organizations and treaty bodies, including in particular the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity, on matters covered by this Treaty, including their participation in the funding strategy;

(h) consider and adopt, as required, amendments to this Treaty, in accordance with the provisions of Article 23;

(i) consider and adopt, as required, amendments to annexes to this Treaty, in accordance with the provisions of Article 24;

j) harkita sellaisen suunnitelman yksityiskohtia, jonka tarkoituksena on edistää vapaaehtoisia maksuja, ottaen huomioon erityisesti 13 ja 18 artiklan määräykset;

k) suorittaa muita tehtäviä, jotka voivat olla tarpeen tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi;

l) ottaa huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin ja muiden toimivalttaisten kansainvälisten järjestöjen ja sopimuselimien asiaan liittyvät päätökset;

m) tiedottaa soveltuvien osin biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssille ja muille toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille ja sopimuselimille tämän sopimuksen täytäntöönpanoa koskevista asioista; sekä

n) hyväksyä IARC:iden ja muiden 15 artiklassa tarkoitettujen kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävien sopimusten ehdot sekä tarkistaa ja muuttaa 15 artiklassa tarkoitettua materiaalin siirtosopimusta.

19.4 Jollei 19 artiklan 6 kohdasta muuta johdu, hallintoneuvoston kokouksissa kulakin sopimuspuolella on yksi ääni ja yksi edustaja, jolla voi olla varamies, sekä asiantuntijoita ja neuvonantajia. Varamiehet, asiantuntijat ja neuvonantajat voivat osallistua hallintoneuvoston keskusteluihin, mutta heillä ei ole äänioikeutta, ellei heitä ole asianmukaisesti valtuutettu toimimaan edustajan sijaisena.

19.5 Yhdistyneet Kansakunnat, sen erityisjärjestöt ja Kansainvälinen atomienergiajärjestö sekä valtiot, jotka eivät ole tämän sopimuksen sopimuspuolia, voivat osallistua hallintoneuvoston kokouksiin tarkkailijoina. Muu elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen suojeluun ja kestävään käyttöön liittyvillä aloilla ansioitunut valtiollinen laitos tai elin tai kansallaisjärjestö, joka on ilmoittanut sihteeristölle haluavansa olla edustettuna hallintoneuvoston kokouksessa tarkkailijana, voidaan hyväksyä, jollei vähintään kolmasosa läsnä

(j) consider modalities of a strategy to encourage voluntary contributions, in particular, with reference to Articles 13 and 18;

(k) perform such other functions as may be necessary for the fulfilment of the objectives of this Treaty;

(l) take note of relevant decisions of the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity and other relevant international organizations and treaty bodies;

(m) inform, as appropriate, the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity and other relevant international organizations and treaty bodies of matters regarding the implementation of this Treaty; and

(n) approve the terms of agreements with the IARCs and other international institutions under Article 15, and review and amend the MTA in Article 15.

19.4 Subject to Article 19.6, each Contracting Party shall have one vote and may be represented at sessions of the Governing Body by a single delegate who may be accompanied by an alternate, and by experts and advisers. Alternates, experts and advisers may take part in the proceedings of the Governing Body but may not vote, except in the case of their being duly authorized to substitute for the delegate.

19.5 The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Contracting Party to this Treaty, may be represented as observers at sessions of the Governing Body. Any other body or agency, whether governmental or non-governmental, qualified in fields relating to conservation and sustainable use of plant genetic resources for food and agriculture, which has informed the Secretary of its wish to be represented as an observer at a session of the Governing Body, may be

olevista sopimuspuolista sitä vastusta. Tarkkailijoiden hyväksyminen ja osallistuminen tapahtuu hallintoneuvoston hyväksymien menettelytapasääntöjen mukaisesti.

19.6 Sopimuspuolina olevat FAO:n jäsenjärjestöt ja sopimuspuolina olevat kyseisen jäsenjärjestön jäsenvaltiot käyttävät jäsenyydestä johtuvia oikeuksiaan ja suorittavat siitä johtuvat velvoitteensa tarvittavin muutoksinkin FAO:n perussäännön ja ohjesääntöjen mukaisesti.

19.7 Hallintoneuvosto voi tarvittaessa hyväksyä omat menettelytapasääntönsä ja taloussääntönsä, jotka eivät saa olla ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa, ja muuttaa niitä.

19.8 Hallintoneuvoston kokous on päätösvaltainen vain, jos läsnä on enemmistö sopimuspuolten edustajista.

19.9 Hallintoneuvosto pitää sääntömääräisiä kokouksia vähintään joka toinen vuosi. Nämä kokoukset olisi mahdollisuuksien mukaan pidettävä välittömästi ennen FAO:n elintarvikkeiden ja maatalouden kasvi-geenivaratoimikunnan sääntömääräistä kokousta tai välittömästi sen jälkeen.

19.10 Hallintoneuvoston ylimääräisiä kokouksia pidetään hallintoneuvoston katsoessa sen tarpeelliseksi tai sopimuspuolen kirjallisesta pyynnöstä edellyttäen, että vähintään kolmasosa sopimuspuolista puoltaa pyyntöä.

19.11 Hallintoneuvosto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat (jotka muodostavat yhdessä "puheenjohtajiston") menettelytapasääntöjensä mukaisesti.

20 artikla

Sihteeri

20.1 FAO:n pääjohtaja nimittää hallinto-

admitted unless at least one third of the Contracting Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the Rules of Procedure adopted by the Governing Body.

19.6 A Member Organization of FAO that is a Contracting Party and the member states of that Member Organization that are Contracting Parties shall exercise their membership rights and fulfil their membership obligations in accordance, mutatis mutandis, with the Constitution and General Rules of FAO.

19.7 The Governing Body shall adopt and amend, as required, its own Rules of Procedure and financial rules which shall not be inconsistent with this Treaty.

19.8 The presence of delegates representing a majority of the Contracting Parties shall be necessary to constitute a quorum at any session of the Governing Body.

19.9 The Governing Body shall hold regular sessions at least once every two years. These sessions should, as far as possible, be held back-to-back with the regular sessions of the Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture.

19.10 Special Sessions of the Governing Body shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Governing Body, or at the written request of any Contracting Party, provided that this request is supported by at least one third of the Contracting Parties.

19.11 The Governing Body shall elect its Chairperson and Vice-Chairpersons (collectively referred to as "the Bureau"), in conformity with its Rules of Procedure.

Article 20

Secretary

20.1 The Secretary of the Governing

neuvoston sihteerin hallintoneuvoston suositumuksella. Hallintoneuvoston sihteerillä on tarpeellinen määrä avustajia.

20.2 Sihteerin tehtävänä on:

a) järjestää hallintoneuvoston ja mahdollisesti perustettavien avustavien toimielimien kokoukset ja huolehtia niiden hallinnollisesta tuesta;

b) avustaa hallintoneuvostoa sen tehtävien suorittamisessa ja suorittaa yksittäiset tehtävät, jotka hallintoneuvosto päättää hänelle osoittaa; sekä

c) raportoida toimistaan hallintoneuvostolle.

20.3 Sihteeri toimittaa kaikille sopimuspuolille ja pääjohtajalle tiedon:

a) hallintoneuvoston päätöksistä kuuden kymmenen päivän kuluessa niiden tekemisestä; sekä

b) sopimuspuolilta tämän sopimuksen mukaisesti vastaanotetuista tiedoista.

20.4 Sihteeri toimittaa hallintoneuvoston kokouksiin asiakirjat Yhdistyneiden Kansakuntien kuudella virallisella kielellä.

20.5 Sihteeri toimii yhteistyössä muiden sopimusjärjestöjen ja elimien, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sihteeristön kanssa tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

21 artikla

Sopimuksen määräysten noudattaminen

Hallintoneuvosto tarkastelee ja hyväksyy ensimmäisessä kokouksessaan tehokkaita yhteistyömenettelyjä ja toiminnallisia järjestelyjä, jotka edistävät tämän sopimuksen

Body shall be appointed by the Director-General of FAO, with the approval of the Governing Body. The Secretary shall be assisted by such staff as may be required.

20.2 The Secretary shall perform the following functions:

(a) arrange for and provide administrative support for sessions of the Governing Body and for any subsidiary bodies as may be established;

(b) assist the Governing Body in carrying out its functions, including the performance of specific tasks that the Governing Body may decide to assign to it;

(c) report on its activities to the Governing Body.

20.3 The Secretary shall communicate to all Contracting Parties and to the Director-General:

(a) decisions of the Governing Body within sixty days of adoption;

(b) information received from Contracting Parties in accordance with the provisions of this Treaty.

20.4 The Secretary shall provide documentation in the six languages of the United Nations for sessions of the Governing Body.

20.5 The Secretary shall cooperate with other organizations and treaty bodies, including in particular the Secretariat of the Convention on Biological Diversity, in achieving the objectives of this Treaty.

Article 21

Compliance

The Governing Body shall, at its first meeting, consider and approve cooperative and effective procedures and operational mechanisms to promote compliance with

määräysten noudattamista ja niiden rikkomista koskevien kysymysten käsittelyä. Näihin menettelyihin ja järjestelyihin kuuluvat valvonta sekä tarvittaessa neuvonnan tai avun, erityisesti oikeudellisen neuvonnan tai avun tarjoaminen etenkin kehitysmailla ja siirtymätalousmaille.

22 artikla

Riitojen ratkaisu

22.1 Jos sopimuspuolten välillä syntyy riita tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, asianomaiset sopimuspuolet pyrkivät ratkaisuun neuvotteluteitse.

22.2 Jos asianomaiset sopimuspuolet eivät pääse ratkaisuun neuvotteluteitse, ne voivat yhdessä pyytää kolmatta osapuolta tarjoamaan hyviä palvelujaan tai toimimaan välittäjänä.

22.3 Sopimuspuoli voi tämän sopimuksen ratifioidessaan tai hyväksyessään tai siihen liittyessään tai milloin tahansa sen jälkeen antaa tallettajalle kirjallisen selityksen, että sellaisen riidan osalta, jota ei edellä 22 artiklan 1 tai 2 kohdan mukaisesti ole saatu ratkaistuksi, se hyväksyy pakollisena toisen tai molemmat seuraavista riitojen ratkaisumenettelyistä:

a) välimiesmenettely tämän sopimuksen liitteessä II olevan 1 osan sisältämien menettelytapojen mukaisesti; tai

b) riidan saattaminen Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.

22.4 Jos riidan osapuolet eivät ole edellä 22 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksyneet samaa tai mitään menettelytapaa, riita saatetaan soviteltavaksi tämän sopimuksen liitteessä II olevan 2 osan mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

23 artikla

Sopimuksen muuttaminen

23.1 Sopimuspuoli voi ehdottaa muutok-

the provisions of this Treaty and to address issues of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include monitoring, and offering advice or assistance, including legal advice or legal assistance, when needed, in particular to developing countries and countries with economies in transition.

Article 22

Settlement of Disputes

22.1 In the event of a dispute between Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Treaty, the parties concerned shall seek solutions by negotiation.

22.2 If the parties concerned cannot reach agreement by negotiation, they may jointly seek the good offices of, or request mediation by, a third party.

22.3 When ratifying, accepting, approving or acceding to this Treaty, or at any time thereafter, a Contracting Party may declare in writing to the Depositary that for a dispute not resolved in accordance with Article 22.1 or Article 22.2 above, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory:

(a) Arbitration in accordance with the procedure laid down in Part 1 of Annex II to this Treaty;

(b) Submission of the dispute to the International Court of Justice.

22.4 If the parties to the dispute have not, in accordance with Article 22.3 above, accepted the same or any procedure, the dispute shall be submitted to conciliation in accordance with Part 2 of Annex II to this Treaty unless the parties otherwise agree.

Article 23

Amendments of the Treaty

23.1 Amendments to this Treaty may be

sia tähän sopimukseen.

23.2 Tämän sopimuksen muutokset hyväksytään hallintoneuvoston kokouksessa. Sihteeri antaa sopimukseen ehdotetun muutoksen tekstin tiedoksi sopimuspuolille viimeistään kuusi kuukautta ennen kokousta, jossa teksti ehdotetaan hyväksyttäväksi.

23.3 Tähän sopimukseen voidaan tehdä muutoksia vain hallintoneuvoston kokouksissa läsnä olevien sopimuspuolten yksimielisellä päätöksellä.

23.4 Hallintoneuvoston hyväksymät muutokset tulevat voimaan niiden sopimuspuolten kesken, jotka ovat ne ratifioineet tai hyväksyneet, yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun kaksi kolmasosaa sopimuspuolista on tallettanut ratifioimistai hyväksymiskirjat. Muiden sopimuspuolen osalta muutokset tulevat voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä, kun asianomainen sopimuspuoli on tallettanut muutosta koskevan ratifioimistai hyväksymiskirjansa.

23.5 Tässä artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen lukumäärää laskettaessa FAO:n jäsenjärjestön tallettamaa asiakirjaa ei lisätä sen jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lukumäärään.

24 artikla

Liitteet

24.1 Liitteet ovat tämän sopimuksen erottamaton osa, ja viittaus sopimukseen tarkoittaa myös sen liitteitä.

24.2 Tämän sopimuksen muuttamista koskevat 23 artiklan määräykset koskevat myös sen liitteiden muuttamista.

25 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä sopimus on avoinna allekirjoitta-

proposed by any Contracting Party.

23.2 Amendments to this Treaty shall be adopted at a session of the Governing Body. The text of any proposed amendment shall be communicated to Contracting Parties by the Secretary at least six months before the session at which it is proposed for adoption.

23.3 All amendments to this Treaty shall only be made by consensus of the Contracting Parties present at the session of the Governing Body.

23.4 Any amendment adopted by the Governing Body shall come into force among Contracting Parties having ratified, accepted or approved it on the ninetieth day after the deposit of instruments of ratification, acceptance or approval by two-thirds of the Contracting Parties. Thereafter the amendment shall enter into force for any other Contracting Party on the ninetieth day after that Contracting Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

23.5 For the purpose of this Article, an instrument deposited by a Member Organization of FAO shall not be counted as additional to those deposited by member states of such an organization.

Article 24

Annexes

24.1 The annexes to this Treaty shall form an integral part of this Treaty and a reference to this Treaty shall constitute at the same time a reference to any annexes thereto.

24.2 The provisions of Article 23 regarding amendments to this Treaty shall apply to the amendment of annexes.

Article 25

Signature

This Treaty shall be open for signature at

mista varten FAO:ssa kaikille FAO:n jäsenille ja FAO:on kuulumattomille Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön jäsenvaltioille 3 päivästä marraskuuta 2001 lukien 4 päivään marraskuuta 2002 saakka.

26 artikla

Ratifiointi ja hyväksyminen

Tämä sopimus edellyttää, että 25 artiklassa mainitut FAO:n jäsenet ja FAO:on kuulumattomat valtiot ratifioivat tai hyväksyvät sen. Ratifioimis- tai hyväksymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

27 artikla

Liittyminen

Tämä sopimus on avoinna liittymistä varten kaikille FAO:n jäsenille ja kaikille FAO:on kuulumattomille Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön jäsenvaltioille siitä päivästä lukien, jona se ei enää ole avoinna allekirjoittamista varten. Liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

28 artikla

Voimaantulo

28.1 Jollei 29 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, tämä sopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona neljäskymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu edellyttäen kuitenkin, että näistä ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjoista vähintään kaksikymmentä on FAO:n jäsenten tallettamia.

28.2 Kaikkien niiden FAO:n jäsenten ja FAO:on kuulumattomien Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön jäsenvaltioiden osalta, jotka ratifioivat tai hy-

the FAO from 3 November 2001 to 4 November 2002 by all Members of FAO and any States that are not Members of FAO but are Members of the United Nations, or any of its specialized agencies or of the International Atomic Energy Agency.

Article 26

Ratification, Acceptance or Approval

This Treaty shall be subject to ratification, acceptance or approval by the Members and non-Members of FAO referred to in Article 25. Instruments of ratification, acceptance, or approval shall be deposited with the Depositary.

Article 27

Accession

This Treaty shall be open for accession by all Members of FAO and any States that are not Members of FAO but are Members of the United Nations, or any of its specialized agencies or of the International Atomic Energy Agency from the date on which the Treaty is closed for signature. Instruments of accession shall be deposited with the Depositary.

Article 28

Entry into force

28.1 Subject to the provisions of Article 29.2, this Treaty shall enter into force on the ninetieth day after the deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, provided that at least twenty instruments of ratification, acceptance, approval or accession have been deposited by Members of FAO.

28.2 For each Member of FAO and any State that is not a Member of FAO but is a Member of the United Nations, or any of its specialized agencies or of the International Atomic Energy Agency that ratifies, ac-

väksyvät tämän sopimuksen tai liittyvät siihen sen jälkeen, kun neljäskymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu 28 artiklan 1 kohdan mukaisesti, sopimus tulee voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä tämän sopimuspuolen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta.

29 artikla

FAO:n jäsenjärjestöt

29.1 Kun FAO:n jäsenjärjestö tallettaa tätä sopimusta koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa, sen on FAO:n perussäännön 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti ilmoitettava kaikista sellaisista toimivallan jakoa koskevista muutoksista sen FAO:n perussäännön 2 artiklan 5 kohdan mukaisesti jättämään toimivaltaa koskevaan selitykseen, jotka ovat tarpeen tämän sopimuksen hyväksymiseksi. Tämän sopimuksen sopimuspuoli voi milloin tahansa vaatia sopimuspuolena olevaa FAO:n jäsenjärjestöä toimittamaan tiedon siitä, onko vastuu jonkin tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan asian täytäntöönpanosta jäsenjärjestöllä vai sen jäsenvaltioilla. Jäsenjärjestön on toimitettava tieto kohtuullisen ajan kuluessa.

29.2 Asiakirjojen lukumäärää laskettaessa FAO:n jäsenjärjestön tallettamaa ratifioimis-, hyväksymis-, liittymis- tai irtisanomiskirjaa ei lisätä sen jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lukumäärään.

30 artikla

Varaumat

Tähän sopimukseen ei saa tehdä varauksia.

cepts, approves or accedes to this Treaty after the deposit, in accordance with Article 28.1, of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Treaty shall enter into force on the ninetieth day following the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 29

Member Organizations of FAO

29.1 When a Member Organization of FAO deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession for this Treaty, the Member Organization shall, in accordance with the provisions of Article II.7 of the FAO Constitution, notify any change regarding its distribution of competence to its declaration of competence submitted under Article II.5 of the FAO Constitution as may be necessary in light of its acceptance of this Treaty. Any Contracting Party to this Treaty may, at any time, request a Member Organization of FAO that is a Contracting Party to this Treaty to provide information as to which, as between the Member Organization and its member states, is responsible for the implementation of any particular matter covered by this Treaty. The Member Organization shall provide this information within a reasonable time.

29.2 Instruments of ratification, acceptance, approval, accession or withdrawal, deposited by a Member Organization of FAO, shall not be counted as additional to those deposited by its Member States.

Article 30

Reservations

No reservations may be made to this Treaty.

31 artikla

Muut kuin tämän sopimuksen sopimuspuolet

Sopimuspuolet kannustavat kaikkia FAO:n jäsenvaltioita ja muita valtioita, jotka eivät ole tämän sopimuksen sopimuspuolia, liittymään tähän sopimukseen.

32 artikla

Irtisanominen

32.1 Milloin tahansa kahden vuoden kuluksa siitä, kun tämä sopimus on tullut voimaan jonkin sopimuspuolen osalta, tämä sopimuspuoli voi ilmoittaa tallettajalle kirjallisesti irtisanovansa sopimuksen. Tallettaja ilmoittaa asiasta välittömästi kaikille sopimuspuolille.

32.2 Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluksa päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut sitä koskevan ilmoituksen.

33 artikla

Voimassaolon päättyminen

33.1 Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy automaattisesti, jos ja kun sopimuspuolten lukumäärä laskee irtisanomisten johdosta alle neljäkymmenen, elleivät jäljellä olevat sopimuspuolet yksimielisesti toisin päättää.

33.2 Tallettaja ilmoittaa kaikille jäljellä oleville sopimuspuolille sopimuspuolten lukumäärän laskiessa neljäkymmeneen.

33.3 Sopimuksen voimassaolon päättyessä varojen siirtoon sovelletaan hallintoneuvoston hyväksymää taloussääntöä.

34 artikla

Tallettaja

Tämän sopimuksen tallettaja on FAO:n pääjohtaja.

Article 31

Non-Parties

The Contracting Parties shall encourage any Member of FAO or other State, not a Contracting Party to this Treaty, to accept this Treaty.

Article 32

Withdrawals

32.1 Any Contracting Party may at any time after two years from the date on which this Treaty has entered into force for it, notify the Depositary in writing of its withdrawal from this Treaty. The Depositary shall at once inform all Contracting Parties.

32.2 Withdrawal shall take effect one year from the date of receipt of the notification.

Article 33

Termination

33.1 This Treaty shall be automatically terminated if and when, as the result of withdrawals, the number of Contracting Parties drops below forty, unless the remaining Contracting Parties unanimously decide otherwise.

33.2 The Depositary shall inform all remaining Contracting Parties when the number of Contracting Parties has dropped to forty.

33.3 In the event of termination the disposition of assets shall be governed by the financial rules to be adopted by the Governing Body.

Article 34

Depositary

The Director-General of FAO shall be the Depositary of this Treaty.

35 artikla

Article 35

*Todistusvoimaiset tekstit**Authentic Texts*

Tämän sopimuksen arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Treaty are equally authentic.

LIITE I

LUETTELO MONENVÄLISEEN JÄRJESTELMÄÄN SISÄLTYVISTÄ VILJELYKASVI-
LAJEISTA

Ravintona käytettävät viljelykasvilajit

Viljelykasvilajit	Suku	Huomautuksia
Leipäpuu Parsa Kaura Juurikas Brassicaceae-heimo	<i>Artocarpus</i> <i>Asparagus</i> <i>Avena</i> <i>Beta</i> <i>Brassica</i> ym.	Vain leipäpuu Mukaan lukien seuraavat suvut: <i>Brassica</i> , <i>Armoracia</i> , <i>Barbarea</i> , <i>Camelina</i> , <i>Crambe</i> , <i>Diplotaxis</i> , <i>Eruca</i> , <i>Isatis</i> , <i>Lepidium</i> , <i>Raphanobrassica</i> , <i>Raphanus</i> , <i>Rorippa</i> ja <i>Sinapis</i> . Nämä ovat öljykasveja ja vihanneksia, joihin kuuluvat mm. kaali, rapsi, sinappi, krassi, sinappikaali, retiisi ja nauris. <i>Lepidium meyenii</i> ei sisälly monenväliseen järjestelmään.
Kyyhkyherne Kahviherne Sitruhedelmät Kookospähkinä Tärkeimmät Araceae-heimon lajit Porkkana Jamssi Sormiherssi Mansikka Auringonkukka Ohra Bataatti Nätkelmä Linssi Omena Maniokki Banaani ja jauhobanaani Riisi Neekerihirssi Papu Herne Ruis Peruna Munakoiso Durra Ruisvehnä	<i>Cajanus</i> <i>Cicer</i> <i>Citrus</i> <i>Cocos</i> <i>Colocasia</i> , <i>Xanthosoma</i> <i>Daucus</i> <i>Dioscorea</i> <i>Eleusine</i> <i>Fragaria</i> <i>Helianthus</i> <i>Hordeum</i> <i>Ipomoea</i> <i>Lanthyrus</i> <i>Lens</i> <i>Malus</i> <i>Manihot</i> <i>Musa</i> <i>Oryza</i> <i>Pennisetum</i> <i>Phaseolus</i> <i>Pisum</i> <i>Secale</i> <i>Solanum</i> <i>Solanum</i> <i>Sorghum</i> <i>Triticosecale</i>	Perusrunkolajeina myös <i>Poncirus</i> ja <i>Fortunella</i> . Tärkeimpiä Araceae-heimoon kuuluvia lajeja ovat mm. taaro ja kookostaaro. Vain <i>Manihot esculenta</i> . Ei <i>Musa textilis</i> . Ei <i>Phaseolus polyanthus</i> . Myös <i>Tuberosa</i> , ei <i>Solanum phureja</i> . Myös <i>Melongena</i> .

Vehnä Härkäpapu, virna Pitkäpapu ym. Maissi	<i>Triticum</i> ym. <i>Vicia</i> <i>Vigna</i> <i>Zea</i>	Myös <i>Agropyron</i> , <i>Elymus</i> ja <i>Secale</i> Ei <i>Zea perennis</i> , <i>Zea diploperennis</i> eikä <i>Zea luxurians</i> .
--	---	---

Rehukasvit

Suku	Laji
------	------

PALKOKASVIT

<i>Astragalus</i>	<i>chinensis</i> , <i>cicer</i> , <i>arenarius</i>
<i>Canavalia</i>	<i>ensiformis</i>
<i>Coronilla</i>	<i>varia</i>
<i>Hedysarum</i>	<i>coronarium</i>
<i>Lathyrus</i>	<i>cicera</i> , <i>ciliolatus</i> , <i>hirsutus</i> , <i>ochrus</i> , <i>odoratus</i> , <i>sativus</i>
<i>Lespedeza</i>	<i>cuneata</i> , <i>striata</i> , <i>stipulacea</i>
<i>Lotus</i>	<i>corniculatus</i> , <i>subbiflorus</i> , <i>uliginosus</i>
<i>Lupinus</i>	<i>albus</i> , <i>angustifolius</i> , <i>luteus</i>
<i>Medicago</i>	<i>arborea</i> , <i>falcata</i> , <i>sativa</i> , <i>scutellata</i> , <i>rigidula</i> , <i>truncatula</i>
<i>Melilotus</i>	<i>albus</i> , <i>officinalis</i>
<i>Onobrychis</i>	<i>vicifolia</i>
<i>Ornithopus</i>	<i>sativus</i>
<i>Prosopis</i>	<i>affinis</i> , <i>alba</i> , <i>chilensis</i> , <i>nigra</i> , <i>pallida</i>
<i>Pueraria</i>	<i>phaseoloides</i>
<i>Trifolium</i>	<i>alexandrinum</i> , <i>alpestre</i> , <i>ambiguum</i> , <i>angustifolium</i> , <i>arvense</i> , <i>agro-cicerum</i> , <i>hybridum</i> , <i>incarnatum</i> , <i>pratense</i> , <i>repens</i> , <i>resupinatum</i> , <i>rueppellianum</i> , <i>semipilosum</i> , <i>subterraneum</i> , <i>vesiculosum</i>

HEINÄKASVIT

<i>Andropogon</i>	<i>gayanus</i>
<i>Agropyron</i>	<i>cristatum</i> , <i>desertorum</i>
<i>Agrostis</i>	<i>stolonifera</i> , <i>tenuis</i>
<i>Alopecurus</i>	<i>pratensis</i>
<i>Arrhenatherum</i>	<i>elatius</i>
<i>Dactylis</i>	<i>glomerata</i>
<i>Festuca</i>	<i>arundinacea</i> , <i>gigantea</i> , <i>heterophylla</i> , <i>ovina</i> , <i>pratensis</i> , <i>rubra</i>
<i>Lolium</i>	<i>hybridum</i> , <i>multiflorum</i> , <i>perenne</i> , <i>rigidum</i> , <i>temulentum</i>
<i>Phalaris</i>	<i>aquatica</i> , <i>arundinacea</i>
<i>Phleum</i>	<i>pratense</i>
<i>Poa</i>	<i>alpina</i> , <i>annua</i> , <i>pratensis</i>
<i>Tripsacum</i>	<i>laxum</i>

MUUT REHUKASVIT

<i>Atriplex</i>	<i>halimus</i> , <i>nummularia</i>
<i>Salsola</i>	<i>vermiculata</i>

ANNEX I

LIST OF CROPS COVERED UNDER THE MULTILATERAL SYSTEM

Food crops

Crop	Genus	Observations
Breadfruit	<i>Artocarpus</i>	Breadfruit only.
Asparagus	<i>Asparagus</i>	
Oat	<i>Avena</i>	
Beet	<i>Beta</i>	
Brassica complex	<i>Brassica</i> et al.	Genera included are: <i>Brassica</i> , <i>Armoracia</i> , <i>Barbarea</i> , <i>Camelina</i> , <i>Crambe</i> , <i>Diplotaxis</i> , <i>Eruca</i> , <i>Isatis</i> , <i>Lepidium</i> , <i>Raphanobrassica</i> , <i>Raphanus</i> , <i>Rorippa</i> , and <i>Sinapis</i> . This comprises oilseed and vegetable crops such as cabbage, rapeseed, mustard, cress, rocket, radish, and turnip. The species <i>Lepidium meyenii</i> (maca) is excluded.
Pigeon Pea	<i>Cajanus</i>	
Chickpea	<i>Cicer</i>	
Citrus	<i>Citrus</i>	Genera <i>Poncirus</i> and <i>Fortunella</i> are included as root stock.
Coconut	<i>Cocos</i>	
Major aroids	<i>Colocasia</i> , <i>Xanthosoma</i>	Major aroids include taro, cocoyam, dasheen and tannia.
Carrot	<i>Daucus</i>	
Yams	<i>Dioscorea</i>	
Finger Millet	<i>Eleusine</i>	
Strawberry	<i>Fragaria</i>	
Sunflower	<i>Helianthus</i>	
Barley	<i>Hordeum</i>	
Sweet Potato	<i>Ipomoea</i>	
Grass pea	<i>Lathyrus</i>	
Lentil	<i>Lens</i>	
Apple	<i>Malus</i>	
Cassava	<i>Manihot</i>	<i>Manihot esculenta</i> only.
Banana / Plantain	<i>Musa</i>	Except <i>Musa textilis</i> .
Rice	<i>Oryza</i>	
Pearl Millet	<i>Pennisetum</i>	
Beans	<i>Phaseolus</i>	Except <i>Phaseolus polyanthus</i> .
Pea	<i>Pisum</i>	
Rye	<i>Secale</i>	
Potato	<i>Solanum</i>	Section <i>tuberosa</i> included, except <i>Solanum phureja</i> .
Eggplant	<i>Solanum</i>	Section <i>melongena</i> included.
Sorghum	<i>Sorghum</i>	
Triticale	<i>Triticosecale</i>	
Wheat	<i>Triticum</i> et al.	Including <i>Agropyron</i> , <i>Elymus</i> , and <i>Secale</i> .
Faba Bean / Vetch	<i>Vicia</i>	
Cowpea et al.	<i>Vigna</i>	

Maize	<i>Zea</i>	Excluding <i>Zea perennis</i> , <i>Zea diploperennis</i> , and <i>Zea luxurians</i> .
-------	------------	---

Forages

Genera	Species
--------	---------

LEGUME FORAGES

<i>Astragalus</i>	<i>chinensis</i> , <i>cicer</i> , <i>arenarius</i>
<i>Canavalia</i>	<i>ensiformis</i>
<i>Coronilla</i>	<i>varia</i>
<i>Hedysarum</i>	<i>coronarium</i>
<i>Lathyrus</i>	<i>cicera</i> , <i>ciliolatus</i> , <i>hirsutus</i> , <i>ochrus</i> , <i>odoratus</i> , <i>sativus</i>
<i>Lespedeza</i>	<i>cuneata</i> , <i>striata</i> , <i>stipulacea</i>
<i>Lotus</i>	<i>corniculatus</i> , <i>subbiflorus</i> , <i>uliginosus</i>
<i>Lupinus</i>	<i>albus</i> , <i>angustifolius</i> , <i>luteus</i>
<i>Medicago</i>	<i>arborea</i> , <i>falcata</i> , <i>sativa</i> , <i>scutellata</i> , <i>rigidula</i> , <i>truncatula</i>
<i>Melilotus</i>	<i>albus</i> , <i>officinalis</i>
<i>Onobrychis</i>	<i>vicifolia</i>
<i>Ornithopus</i>	<i>sativus</i>
<i>Prosopis</i>	<i>affinis</i> , <i>alba</i> , <i>chilensis</i> , <i>nigra</i> , <i>pallida</i>
<i>Pueraria</i>	<i>phaseoloides</i>
<i>Trifolium</i>	<i>alexandrinum</i> , <i>alpestre</i> , <i>ambiguum</i> , <i>angustifolium</i> , <i>arvense</i> , <i>agrocicerum</i> , <i>hybridum</i> , <i>incarnatum</i> , <i>pratense</i> , <i>repens</i> , <i>resupinatum</i> , <i>rueppellianum</i> , <i>semipilosum</i> , <i>subterraneum</i> , <i>vesiculosum</i>

GRASS FORAGES

<i>Andropogon</i>	<i>gayanus</i>
<i>Agropyron</i>	<i>cristatum</i> , <i>desertorum</i>
<i>Agrostis</i>	<i>stolonifera</i> , <i>tenuis</i>
<i>Alopecurus</i>	<i>pratensis</i>
<i>Arrhenatherum</i>	<i>elatus</i>
<i>Dactylis</i>	<i>glomerata</i>
<i>Festuca</i>	<i>arundinacea</i> , <i>gigantea</i> , <i>heterophylla</i> , <i>ovina</i> , <i>pratensis</i> , <i>rubra</i>
<i>Lolium</i>	<i>hybridum</i> , <i>multiflorum</i> , <i>perenne</i> , <i>rigidum</i> , <i>temulentum</i>
<i>Phalaris</i>	<i>aquatica</i> , <i>arundinacea</i>
<i>Phleum</i>	<i>pratense</i>
<i>Poa</i>	<i>alpina</i> , <i>annua</i> , <i>pratensis</i>
<i>Tripsacum</i>	<i>laxum</i>

OTHER FORAGES

<i>Atriplex</i>	<i>halimus</i> , <i>nummularia</i>
<i>Salsola</i>	<i>vermiculata</i>

LIITE II

1 OSA

VÄLIMIESMENETTELY

1 artikla

Kantajana oleva osapuoli ilmoittaa sihteerille, että riidan osapuolet saattavat riidan 22 artiklan mukaisesti välimiesmenettelyyn. Ilmoituksessa mainitaan välimiesmenettelyyn saatettavan riidan kohde sekä erityisesti ne tämän sopimuksen artiklat, joiden tulokinnasta tai soveltamisesta on kysymys. Jos riidan osapuolet eivät pääse yksimielisyyteen riidan kohteesta ennen kuin välimiesoikeuden puheenjohtaja on nimetty, välimiesoikeus määrittelee riidan kohteen. Sihteerin toimittaa täten saadut tiedot kaikille tämän sopimuksen sopimuspuolille.

2 artikla

1. Jos riidassa on kaksi osapuolta, välimiesoikeudessa on kolme jäsentä. Kumpikin riidan osapuolista nimeää yhden välimiehen, ja täten nimetyt välimiehet nimeävät yhdessä kolmannen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana. Viimeksi mainittu välimies ei saa olla kummankaan riidan osapuolena olevan valtion kansalainen, hänellä ei saa olla pysyvää asuinpaikkaa kummankaan riidan osapuolen alueella, hän ei saa olla kummankaan riidan osapuolen palveluksessa eikä hän ole saanut käsitellä asiaa missään ominaisuudessa.

2. Jos riidan osapuolina on enemmän kuin kaksi sopimuspuolta, samaa etua ajavat osapuolet nimeävät yhdessä yhden välimiehen.

PART II

PART 1

ARBITRATION

Article 1

The claimant party shall notify the Secretary that the parties to the dispute are referring it to arbitration pursuant to Article 22. The notification shall state the subject-matter of arbitration and include, in particular, the articles of this Treaty, the interpretation or application of which are at issue. If the parties to the dispute do not agree on the subject matter of the dispute before the President of the tribunal is designated, the arbitral tribunal shall determine the subject matter. The Secretary shall forward the information thus received to all Contracting Parties to this Treaty.

Article 2

1. In disputes between two parties to the dispute, the arbitral tribunal shall consist of three members. Each of the parties to the dispute shall appoint an arbitrator and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator who shall be the President of the tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties to the dispute, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.

2. In disputes between more than two Contracting Parties, parties to the dispute with the same interest shall appoint one arbitrator jointly by agreement.

3. Vapautunut välimiehen paikka täytetään noudattamalla samaa menettelytapaa kuin alkuperäisessä nimeämisessä.

3 artikla

1. Jos välimiesoikeuden puheenjohtajaa ei ole nimetty kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kaksi muuta välimiestä on nimetty, FAO:n pääjohtaja nimeää puheenjohtajan jonkin riidan osapuolen pyynnöstä pyyntöä seuraavan kahden kuukauden aikana.

2. Jos toinen riidan osapuolista ei kuuden kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ole nimennyt välimiestä, toinen osapuoli voi ilmoittaa asiasta FAO:n pääjohtajalle, joka suorittaa nimeämisen seuraavan kahden kuukauden aikana.

4 artikla

Välimiesoikeus antaa päätöksensä tämän sopimuksen määräysten sekä kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

5 artikla

Jolleivät riidan osapuolet toisin pääätä, välimiesoikeus päättää itse menettelytapasäännöistään.

6 artikla

Välimiesoikeus voi riidan osapuolen pyynnöstä suositaa välttämättömiä väliaikaisia turvaamistoimia.

7 artikla

Riidan osapuolet helpottavat välimiesoikeuden työtä ja käyttävät erityisesti kaikkia mahdollisia keinoja, jotta se

a) saa käyttöönsä kaikki asiaankuuluvat asiakirjat, tiedot ja apuvälineet; sekä

3. Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

Article 3

1. If the President of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Director-General of FAO shall, at the request of a party to the dispute, designate the President within a further two-month period.

2. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of receipt of the request, the other party may inform the Director-General of FAO who shall make the designation within a further two-month period.

Article 4

The arbitral tribunal shall render its decisions in accordance with the provisions of this Treaty and international law.

Article 5

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own rules of procedure.

Article 6

The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties to the dispute, recommend essential interim measures of protection.

Article 7

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:

(a) Provide it with all relevant documents, information and facilities; and

b) voi tarvittaessa kutsua todistajia tai asiantuntijoita kuultavaksi.

8 artikla

Riidan osapuolet ja välimiehet ovat velvollisia pitämään salassa sellaiset tiedot, jotka niille luottamuksellisesti annetaan välimiesmenettely aikana.

9 artikla

Jollei välimiesoikeus asian erityisistä olosuhteista johtuen toisin päätä, riidan osapuolet jakavat välimiesmenettelystä aiheutuvat kustannukset tasan. Välimiesoikeus pitää kirjaa kaikista kuluistaan ja esittää niistä riidan osapuolille lopullisen selvityksen.

10 artikla

Sopimuspuoli, jolla on valvottavanaan sellainen riidan kohteeseen liittyvä oikeudellinen etu, johon välimiesoikeuden päätös voi vaikuttaa, voi välimiesoikeuden suostumuksella olla väliintulijana välimiesmenettelyssä.

11 artikla

Välimiesoikeus voi kuulla riidan kohteesta välittömästi syntyviä vastavaateita ja antaa niistä päätöksiä.

12 artikla

Välimiesoikeuden päätökset tehdään sekä menettelytavan että asiasisällön osalta sen jäsenten äänten enemmistöllä.

13 artikla

Jos riidan osapuoli ei saavu välimiesoikeuteen tai ei aja asiaansa, toinen osapuoli voi pyytää välimiesoikeutta jatkamaan menettelyä ja antamaan päätöksensä. Osapuo-

(b) Enable it, when necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

Article 8

The parties to the dispute and the arbitrators are under an obligation to protect the confidentiality of any information they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.

Article 9

Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the costs of the tribunal shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its costs, and shall furnish a final statement thereof to the parties to the dispute.

Article 10

Any Contracting Party that has an interest of a legal nature in the subject-matter of the dispute which may be affected by the decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.

Article 11

The tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject-matter of the dispute.

Article 12

Decisions both on procedure and substance of the arbitral tribunal shall be taken by a majority vote of its members.

Article 13

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the

len poissaolo tai asiansa ajamatta jättäminen ei ole este välimiesmenettelylle. Ennen lopullisen päätöksen antamista välimiesoikeuden on varmistettava, että vaade on sisällöllisesti ja oikeudellisesti perusteltu.

14 artikla

Välimiesoikeus antaa lopullisen päätöksensä viiden kuukauden kuluessa päivästä, jona sen kaikki jäsenet on valittu, jollei se katso tarpeelliseksi jatkaa määräaikaa enintään viidellä kuukaudella.

15 artikla

Välimiesoikeuden lopullinen päätös koskee ainoastaan riidan kohdetta, ja siihen liitetään perustelut. Se sisältää osallistuneiden jäsenten nimet ja lopullisen päätöksen antopäivän. Välimiesoikeuden jäsen voi myös liittää lopulliseen päätökseen eriävän mielipiteensä.

16 artikla

Päätös sitoo riidan osapuolia. Siitä ei voi valittaa, elleivät riidan osapuolet ole etukäteen sopineet valitusmenettelystä.

17 artikla

Jompikumpi riidan osapuolista voi antaa välillään syntyneen erimielisyyden lopullisen päätöksen tulkinnasta tai täytäntöönpanotavasta päätöksen antaneen välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

proceedings and to make its award. Absence of a party to the dispute or a failure of a party to the dispute to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.

Article 14

The tribunal shall render its final decision within five months of the date on which it is fully constituted unless it finds it necessary to extend the time-limit for a period which should not exceed five more months.

Article 15

The final decision of the arbitral tribunal shall be confined to the subject-matter of the dispute and shall state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the final decision. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the final decision.

Article 16

The award shall be binding on the parties to the dispute. It shall be without appeal unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure.

Article 17

Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the final decision may be submitted by either party to the dispute for decision to the arbitral tribunal which rendered it.

2 OSA

SOVITTELU

1 artikla

Jos riidan osapuoli sitä pyytää, perustetaan sovittelulautakunta. Jolleivät osapuolet toisin pääätä, lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä, joista kumpikin riidan osapuoli nimeää kaksi, ja nämä neljä jäsentä nimeävät puheenjohtajan.

2 artikla

Jos riidan osapuolina on enemmän kuin kaksi sopimuspuolta, samaa etua ajavat riidan osapuolet nimeävät lautakunnan jäsenensä yhteisestä sopimuksesta. Jos kahdella tai useammalla riidan osapuolella on eri edut valvottavanaan tai niiden kesken syntyy erimielisyyttä siitä, onko niiden etu yhteinen, ne nimeävät jäsenensä erikseen.

3 artikla

Jos kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona sovittelulautakunnan perustamista on pyydetty, jotain jäsentä ei vielä ole nimetty, FAO:n pääjohtaja voi pyynnön esittäneen riidan osapuolen pyynnöstä nimittää puuttuvan jäsenen kahden kuukauden kuluessa siitä, kun tämä toinen pyyntö on esitetty.

4 artikla

Jos sovittelulautakunnan puheenjohtajaa ei ole valittu kahden kuukauden kuluessa ei ole viimeinen muista lautakunnan jäsenistä on nimetty, FAO:n pääjohtaja voi jonkin riidan osapuolen pyynnöstä nimetä puheenjohtajan seuraavan kahden kuukauden kuluessa.

PART 2

CONCILIATION

Article 1

A conciliation commission shall be created upon the request of one of the parties to the dispute. The commission shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, be composed of five members, two appointed by each party concerned and a President chosen jointly by those members.

Article 2

In disputes between more than two Contracting Parties, parties to the dispute with the same interest shall appoint their members of the commission jointly by agreement. Where two or more parties to the dispute have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint their members separately.

Article 3

If any appointments by the parties to the dispute are not made within two months of the date of the request to create a conciliation commission, the Director-General of FAO shall, if asked to do so by the party to the dispute that made the request, make those appointments within a further two-month period.

Article 4

If a President of the conciliation commission has not been chosen within two months of the last of the members of the commission being appointed, the Director-General of FAO shall, if asked to do so by a party to the dispute, designate a President within a further two-month period.

5 artikla

Sovittelulautakunnan päätökset tehdään sen jäsenten äänen enemmistöllä. Se päättää omista menettelytavoistaan, elleivät riidan osapuolet toisin sovi. Se esittää riidan ratkaisuehdotuksen, jota osapuolet harkitsevat vilpittömässä mielessä.

6 artikla

Sovittelulautakunnan toimivallasta syntyvät erimielisyydet ratkaisee lautakunta.

Article 5

The conciliation commission shall take its decisions by majority vote of its members. It shall, unless the parties to the dispute otherwise agree, determine its own procedure. It shall render a proposal for resolution of the dispute, which the parties shall consider in good faith.

Article 6

A disagreement as to whether the conciliation commission has competence shall be decided by the commission.

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 89—90, 6 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2004

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1238-2361